COLECȚIA ROMANELOR *senzaționale*

LUMEA DISPĂRUTĂ

FORD STERLING

BRITISH MUSEUM

NEL

Lei 10+1

Ed. DANUBIA

FORD STERLING

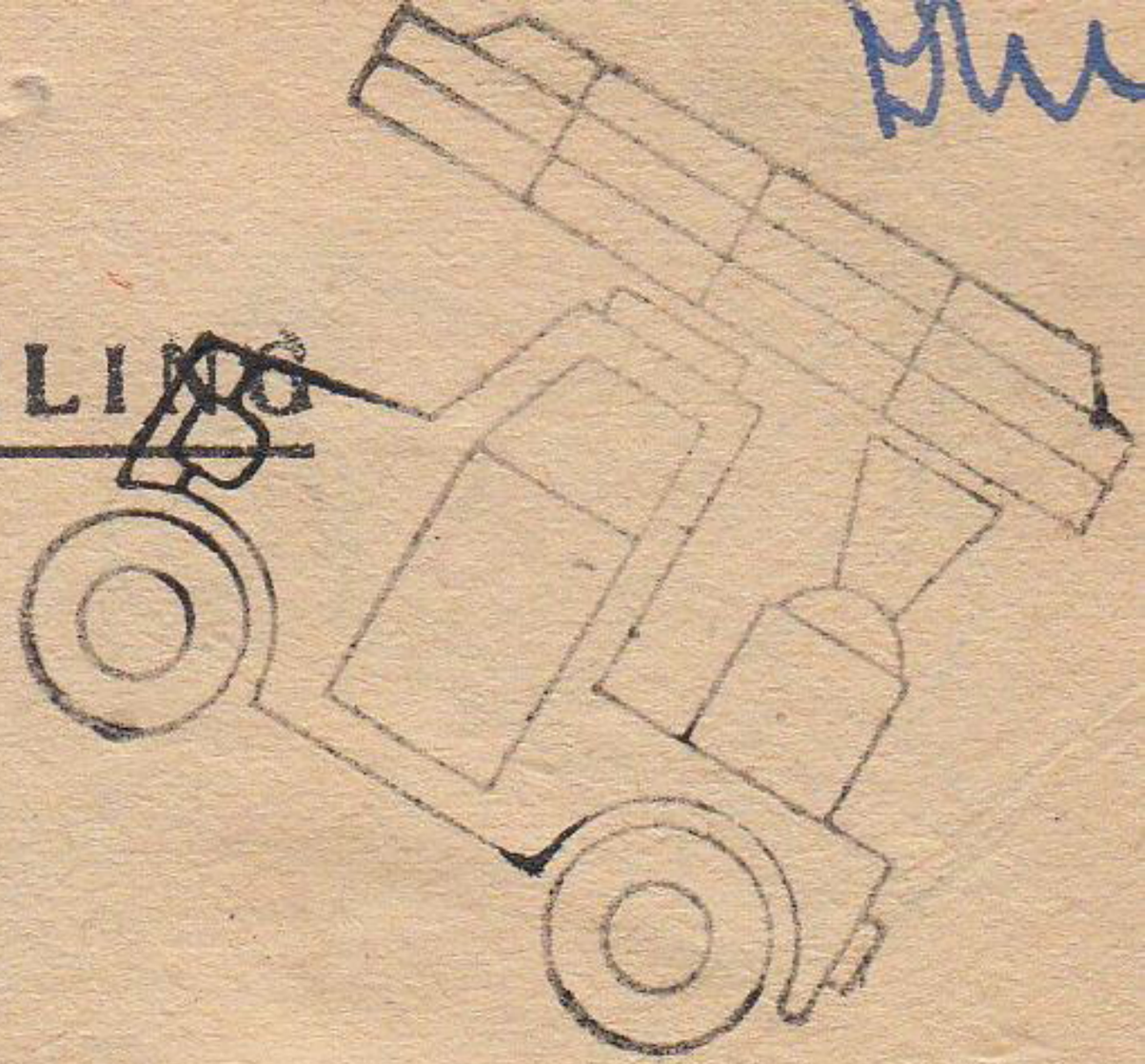

Lumea dispărută

ROMAN

Traducere de
ŞTEFAN GHERASE

Editura „Danubia" Str. Dr. Istrate 10

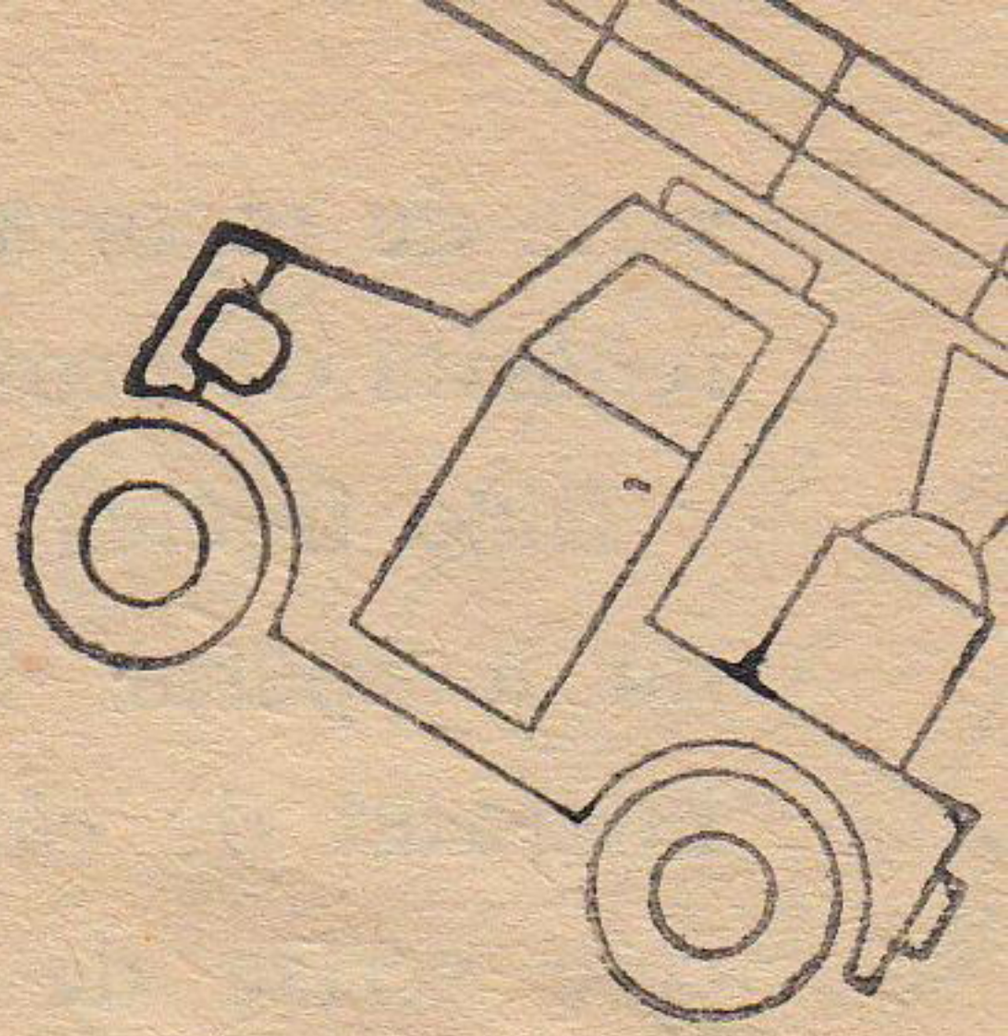

Introducere

Admirabilul roman al lui Conan Doyle întitulat „O lume pierdută" este cunoscut de mic şi mare.

„Lumea pierdută" este o ţară stranie, situată în regiuni imaginare ale Americei de Sud şi în care profesorul Browning, unul din eroii lui Conan Doyle, a descoperit animale din preistorie.

Romănul lui Conan Doyle reprezintă expozeul dramatic al unei expediţii, făcute de profesorul Browning. Expediţia cuprindea în afară de profesor, şi pe tânărul ziarist Fred Mallory care era însărcinat de marele cotidian londonez „Evening Post" să scrie o

serie de reportagii asupra „Lumii pierdute", regăsită de profesorul Browning.

Bine înţeles, reportajul lui Fred Mallory nu a apărut încă. Conan Doyle nu s'a interesat de cât de romanul său, neglijând cele scrise de Mallory.

Un alt scriitor londonez, FORD STERLING, bun prieten cu Mallory, i-a adunat notiţele şi a scris cartea pe care o publicăm şi din care veţi avea o imagine perfectă a *„Lumii dispărute"* şi a extraordinarei expediţii a profesorului Browning.

EDITURA

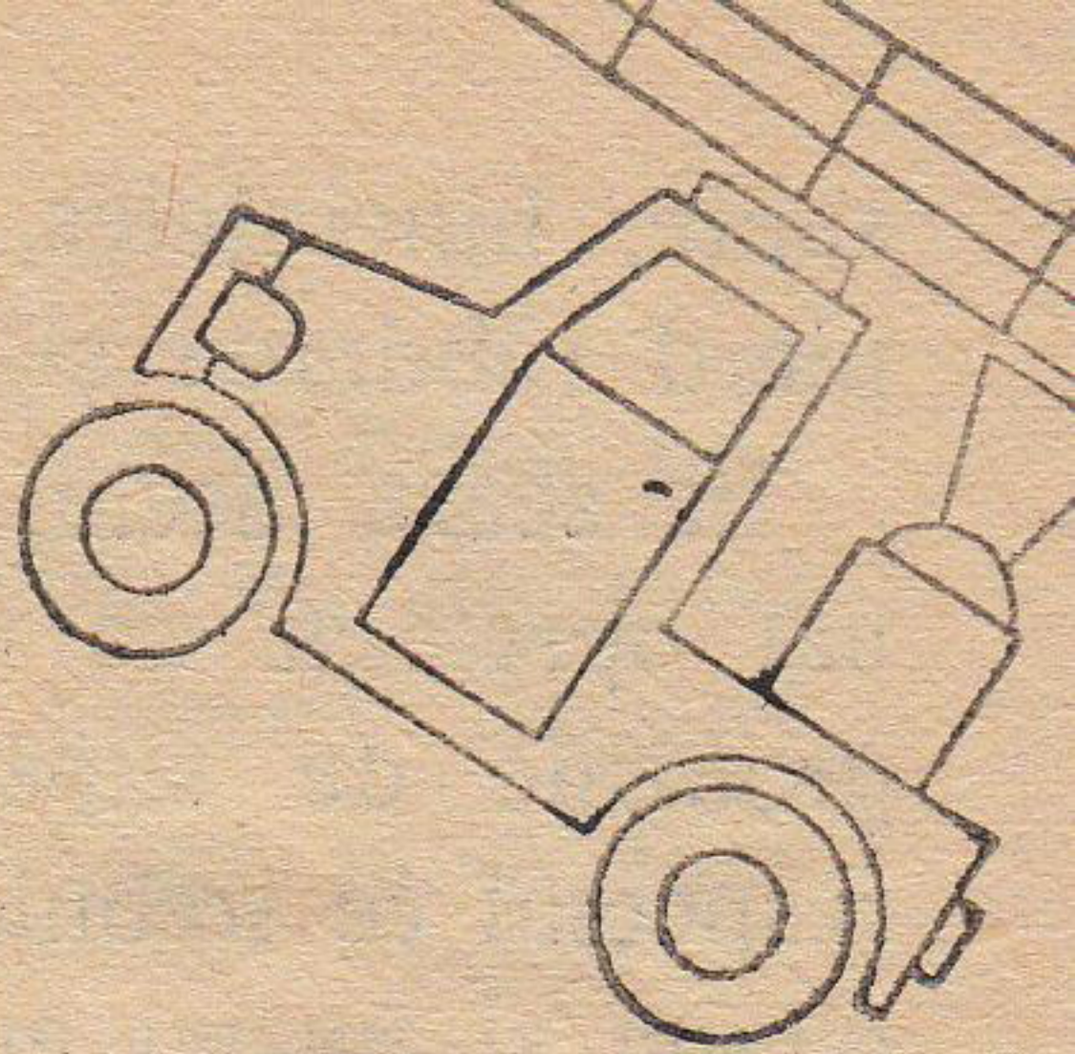

PARTEA INTÂIA

Profesorul Browning

CAPITOLUL I

O cerere în căsătorie condiţională

Fusesem la d-ra Patterson.

Miss Patterson îmi face cinstea să mă primească în mod regulat, ca pe un intim al casei, de aproape doi ani. De fapt, mă consider aproape logodnicul ei, dar nu pot jura că şi ea are aceleaşi gânduri ca mine, căci, de fiecare dată când îi vorbesc de căsătorie, ea schimbă vorba şi începe să discute despre lucruri infinit mai intere-

sante, bineînţeles, dar care mă fac să-mi pierd răbdarea şi să devin furios.

In seara aceia, nimic nu mai putea să mă oprească de a-i spune că am găsit-o groaznic de supărătoare. Uitasem de tot respectul ce trebuia să am pentru miss Patterson şi nu-mi aminteam decât de necazul pricinuit de nazurile ei...

Furtuna era de vină? Sau vizita mea o agasase? Nu am putut ghici, dar ea se arătă extrem de nervoasă tot timpul cât dură întrevederea noastră şi am fost de mai multe ori hotărât să-mi iau pălăria şi bastonul şi să-o părăsesc odată pentru totdeauna. Şi nervii omului trebuie menajaţi, ceeace gazda mea n'a binevoit să facă niciodată cu mine. Era extrem de frumoasă, dar tot atât de ciudată şi greu de priceput. Aproape că mă băteam cu pumnii în cap, pentru pasiunea care se cuibărise în inima mea şi pe care nu puteam totuşi să o gonesc, deşi miss Patterson mă şicana îngrozitor.

Nu m'am ridicat totuşi şi nu am plecat, socotind că ar fi fost o lipsă de curtoazie de care nu mă socoteam capabil.

Miss Patterson nu prea are o bună părere despre ziarişti după cum eu nu cred în bunătatea femeilor. Am încercat deseori să-i schimb această părere, dar mi-a fost imposibil.

M'am reţinut din toate forţele, cu siguranţa pe care o dă un temperament calm şi flegmatic şi nu mi-a fost greu să reuşesc ca la un moment să angajez discuţia asupra unor lucruri personale, care-mi apasă puternic pe nervi şi creer.

— Margaret — numele de botez al lui miss Patterson este Margaret — ştii foarte bine de ce vin să te văd atât de des, între trei şi patru ori pe săptămână, de aproape doi ani. Vei binevoi înfine să-mi faci cinstea unui răspuns? Spune-mi un „da", un micuţ „da", zis în şoaptă, dacă nu vrei să-l spui cu voce tare şi vei face din mine cel mai fericit om de pe glob.

A vorbi de căsătorie unei tinere fete, care s'a plimbat mai bine de o oră prin cameră, fumând peste o jumătate duzină de ţigări, era un act imprudent. Mi-am dat seama imediat, dar inima nu se supune niciodată regulelor obicinuite şi pro-

duce mari încurcături activând pe un plan invers aceluia indicat de judecată şi raţiune...

Margaret mă asculta cu o figură profund surprinsă, ca şi cum era prima dată când auzea vorbindu-se de acest lucru stupefiant care este căsătoria şi, deodată, părând că se lasă în voìa soartei, aruncă departe de ea ţigara pe care aproape o fumase, veni lângă mine pe canapeaua unde mă întinsesem şi-mi răspunse:

— Fred, mi-ai vorbit deseori de meseria ta ca de un act sacerdotal, ca de o profesie capabilă să te ridice până la cele mai înalte poziţii, îngăduindu-ţi să cucereşti gloria, popularitatea... Ei bine! încearcă să cucereşti această glorie printr'o aventură minunată şi atunci vom vorbi despre cererea ta în căsătorie. Ajuns în culmea gloriei, voi fi fericită să te iau de bărbat.

Trebue se recunosc că Margaret Patterson nu ştia ceeace fac de fapt la „Evening Post", jurnalul care mă numără printre colaboratorii săi. Cred chiar că ea îşi făcuse unele iluzii asupra ocupaţiilor mele la acest mare ziar, socotit alături de „Times"

cel mai bun ziar politic englez. A fost puţin greşala mea că am lăsat-o să creadă cum că la acest ziar scriam mari reportagii politice şi comentam cele mai de seamă evenimente ale săptămânii, de pe întreg globul.

De fapt, rolul meu la acest ziar era următorul: în fiecare seară, dădeam o raită pe la toate circumscripţiile de poliţie pentru a aduna numele victimelor din accidentele de circulaţie şi numele sinucigaşilor din dragoste.

Această muncă nu era dintre acelea care să te conducă, atât de uşor, pe culmile gloriei.

Deaceia, când miss Patterson îmi ceru să mă arăt demn de ea prin câteva isprăvi pe care le socoteam deadreptul irealizabile, m'am simţit extrem de turburat.

Ştiu, — lucrul acesta este repetat în toate cafenelele — că jurnalismul conduce spre orice poziţie, dar se cere să ştii şi uşiţa prin care să te strecori la plecare. Şi o ocazie de a deveni un personagiu de vază nu-mi surâdea deloc, gândindu-mă că nu aveam alt rost în ziaristică decât acela

de a interviewa comisarii de poliţie asupra faptelor diverse ale zilei.

M'am reţinut cum am putut mai bine. M'am ridicat cu un aer hotărât. Privi pe miss Margaret şi-i luai mâna ca un cavaler care se duce să lupte în arenă sau porneşte într'o periculoasă expediţie. I-am jurat cu fermitate că nu mă voi întoarce decât atunci când voi fi demn de ea.

Mai speram că ea se va înduioşa de atâta dragoste şi va reveni asupra hotărârei luate, din dragoste pentru mine şi de teamă să nu-mi risc viaţa, dar nimic nu se întâmplă. Ea aprinse o altă ţigară şi-mi răspunse într'un căscat:

— Ei bine! Ne-am înţeles: nu te vei întoarce decât în ziua când vei ajunge celebru...

Nu am găsit acest răspuns deloc gentil şi am căutat să-i dau un răspuns, care, după umila mea părere, trebuia să o facă să ezite.

— Ştii oare că misiunile noastre sunt uneori foarte periculoase?

Ea-mi răspunse ridicându-se şi pe tonul cel mai natural din lume:

— Oh! scumpule, nu-ţi cer să nu te aperi... Cumpără-ţi un revolver şi fi vigilent...

De ce mai iubeam oare pe miss Patterson? Nu puteam găsi un răspuns acestei pasiuni pe care ea nu o încurajase prin nimic. Iubeam această creatură care nu era deloc asemănătoare cu celelalte femei, fără de nici o motivare. Aveam doar convingerea că ea putea să mă facă fericit dacă ar fi încercat, bine înţeles după ce m'ar fi acceptat drept soţ.

Am părăsit-o, îndreptându-mă spre redacţia lui „Evening Post" unde mă duceam în fiecare seară, cam pe la orele cinci, pentru ca să primesc ultimele instrucţiuni din partea secretarului de redacţie. Dacă secretarul de redacţie nu m'ar fi văzut în fiecare zi la orele obişnuite, ar fi fost în stare să se îmbolnăvească de necaz, convins că scăpasem de sub autoritatea lui.

CAPITOLUL II

O redacţie maltratată

Când intrai în biroul d-lui Runny, se-

cretarul de redacţie despre care v'am pomenit, găsi totul într'o fierbere nespusă.

D. Stokes, primul redactor în persoană, era în birou şi părea pradă unei furii nemaipomenite.

Lângă el, trei sau patru dintre cei mai buni redactori şedeau smirnă. Cu toţii erau într'un hal de nedescris. O'Flaherty, redactorul ştiinţific, avea un braţ în eşarfă, ca şi cum s'ar fi rănit la mână. James Neale, neîntrecutul specialist în afaceri senzaţionale şi în reportagii periculoase avea capul bandajat iar Gordon Sheriff, conducătorul rubricei sportive, sportiv de elită şi speaker la radio, tip care nu prea se temea de pumni, avea ochii învineţiţi şi mâinile tumefiate.

Când intrai, ei erau în toiul conversaţiei, dar la vederea mea, orice discuţie încetă brusc, ca la o comandă şi fiecare mă privi cu o atenţiune curioasă.

D. Stokes nu prea se vedea des prin redacţie. Era nevoie de un eveniment senzaţional pentru ca să catadicsească să-şi părăsească splendidul cabinet de lucru, unde obişnuia să aştepte ştirile zilei fumând co-

stisitoare ţigări de foi, picior peste picior.

De obiceiu, când mă întâlnea prin birouri sau pe scară, abia binevoia să-mi răspundă la salut. De data aceasta, schiţă un zâmbet larg şi prietenos şi mă rugă să mă apropii de cercul lor.

Cei trei colegi de redacţie mă priviră ironic şi văzui prea bine din expresia privirilor lor că ei se gândeau că prezenţa mea în birou îi va distra copios.

D. Stokes îmi vorbi.

— Apropie-te, iubite prieten... Domnule... domnule... (Căută să-şi amintească numele meu pe care-l suflă la ureche O'Flaherty).

— ...Mallory!

— Domnule Mallory, continuă directorul, apreciez în mod deosebit articolele pe care le scrii asupra presiunei atmosferice (nu scrisesem în viaţa mea nici un rând asupra acestui capitol) şi cred că putem avea încrederea necesară ca să-ţi acordăm o misiune demnă de talentul şi capacitatea d-tale.

Făcu o pauză scurtă pentru a măsura efectul pe care-l produsese scurta-i cuvântare asupra mea. Trebuie să recunosc că din cauza unei puerile vanităţi, întâlnită

la toţi tinerii ziarişti, figura mea era literalmente transfigurată. Vorbele primului redactor căzuseră la ţanc. Miss Patterson, probabil fără să-şi dea seama, îmi deschisese largi porţile spre citadela gloriei...

D. Stokes văzu prea bine că eram dispus să-l ascult mai departe şi continuă:

— Eşti chiar omul care-mi trebuie... Ni s'a întâmplat un lucru extrem de dezagreabil, d-le Mallory; profesorul Browning a declarat război ziarului nostru...

— A atacat până şi pe redactorii noştri, mormăi James Neale, arătându-şi braţul în eşarfă.

Această întrerupere gratifică pe bietul redactor de fapte senzaţionale cu o privire plină de furie a primului redactor care nu admitea să i se ia cuvântul dela gură.

— Profesorul Browning a declarat războiu ziarului meu şi-l defăimează. Vorbele lui mi-au ajuns la ureche şi sunt motivate de către el prin cuprinsul articolului aci alăturat. Binevoieşte să iei cunoştinţă de el, d-le Mallory, deşi sunt convins că l-ai mai citit odată...

Nu ştiam despre ce articol îmi vorbea

primul redactor şi deaceia citi repede tăietura de ziar pe care mi-o întinse. Cuprindea o notiţă astfel redactată:

„Eminentul profesor Cezar Browning s'a reîntors din America de Sud unde pretinde că a descoperit dinosaurieni, faimoasele reptile terestre din era secundară. Această descoperire ar fi deadreptul senzaţională şi ar merita să pună întreg universul în mişcare, dacă, bineînţeles, profesorul Browning şi-ar baza teoriile pe documente flagrante.

„Din nefericire, profesorul Browning nu poate furniza alte probe decât entuziasmul său şi câteva note puţin explicite semnate de un oarecare William White, explorator american, complet necunoscut la Londra.

„Dacă nu ne-am teme c'am fi ireverenţioşi faţă de un savant, care este probabil extrem de onorabil în concepţii, dar puţin cam grăbit în concluzii, am fi dispuşi să ne gândim că profesorul Browning s'a înapoiat, nu din America de Sud, ci din lună şi că toată această călătorie nu o fost decât un vis".

Articolul se oprea ci. După ce citii până

la ultimul rând, am înapoiat-o primului redactor, riscând această părere:

— Notiţa este puţin cam tare...

— Chiar eu am redactat aceste rânduri, replică d. Stokes pe un ton sever. Află tinere, că asupra acestui conţinut, ziarul nostru nu revine cu o iotă.

— Acelaş lucru vrusei să spun şi eu, murmurai puţin cam amărât.

Dar aprobarea mea tardivă fu acoperită de vocea tunătoare a d-lui Stokes care isbucni deodată în biroul secretarului de redacţie.

— Nu voi lăsa pe acest profesor să înduca în eroare publicul britanic, strigă el vehement. Este un visător periculos care mi-a bătut măr trei dintre cei mai buni redactori. Ei bine!.. Nu am renunţat la luptă, şi-i trimit un al patrulea... Este rândul tău, Mallory!

Două sentimente diferite năvăliră în sufletul meu: frica şi bucuria. Bucurie, pentru că această însărcinare îmi permitea să muncesc pentru realizarea viselor iubitei mele; iar frica... nu-i greu de ghicit de ce...

Cei trei colegi mă priviră cu ironie iar

James Neale avu bunătatea să-mi indice chiar adresa unui spital care se găsea în vecinătatea casei profesorului Browning.

— Tot acolo, îmi zise el, am fost şi eu ca să mă pansez şi te asigur că internii şi internele sunt de o rară dexteritate şi foarte drăguţe, numai dacă ai grijă să plăteşti jumătate liră infirmierului şef. Vei vedea că te vor repara cu grijă.

D. Stokes întrebă:

— Nu-i aşa că accepţi, Mallory, această însărcinare?

Când un prim redactor pune o întrebare, nu există decât un singur răspuns: da. Dacă aş fi refuzat nu m'ar fi socotit demn să figurez mai departe pe lista personalului său şi m'ar fi trimis să-mi ofer serviciile unui jurnal de mai mică importanţă.

— Primesc, d-le Stokes.

Vocea mea era fermă şi răspunsesem cu fruntea sus şi privirea neclintită. D. Stokes îmi întinse mâna iar cei trei colegi de redacţie îl imitară, murmurând câteva cuvinte de condoleanţă, cărora am socotit că nu merită să răspund...

...Şi astfel am primit însărcinarea să mă duc să interviewez pentru ziarul *Evening Post*, un profesor teribil, care avea reputaţia de a fi mai urât ca o maimuţă şi tot atât de puternic ca un urs, pe care ziarul nostru — spre culmea ghinionului meu — îl insultase destul de grav.

CAPITOLUL III

Profesorul Browning

Inainte de a mă duce să interviewez pe profesorul Cesar Browning, am hotărât să iau câteva informaţii asupra locului în care puteam să-l găsesc.

Mi s'a spus că, tocmai în momentul acela, ţinea o conferinţă la Museum. Intr'o instituţie publică, profesorul va fi, fără îndoială, ceva mai puţin brutal decât la el acasă şi speram că voi fi protejat de mulţime în cazul unei întorsături supărătoare pentru mine a demersului pe care urmam să-l fac.

Am pornit deci spre Museum cu oarecare speranţă în suflet, rugându-mă totuşi bunului Dumnezeu să-mi cruţe orice aventură

dezagreabilă pentru amorul meu propriu şi indezirabilă pentru fizicul meu atracţios — după spusele prietenilor.

La intrarea în Muzeum, văzui o duzină de indivizi care, probabil, nu putuseră pătrunde în sală, din lipsă de locuri. Din interiorul amfiteatrului, ocupat până la refuz, venea un sgomot produs deobiceiu de persoane enervate sau aţâţate.

Distingeam o rumoare profundă care venea de pe băncile sălii, frecventată de regulă de studenţii tuturor universităţilor din Londra.

Evident, profesorul Browning trecea prin momente foarte grele. Ştiam cât de mult doare o manifestaţie pe care studenţii o organizează cu atâta precizie şi omogenitate... Simţeam că atitudinea acestor studenţi ceva mai tineri decât mine, nu era deloc făcută să conserve buna dispoziţie a profesorului şi-mi venea să blestem ideia de a fi acceptat să obţin un interview din partea lui.

Totuşi, datoria rămânea datorie şi nu era momentul ezitărilor şi gândirilor. *Evening Post* aştepta un articol din partea mea,

articol care trebuia să fie scris înainte de orele zece, pentru că d. Stokes, primul redactor, îşi manifestase dorinţa de a-mi citi acest interview.

Am intrat în sală, făcându-mi loc cu coatele şi călcând bătături peste bătături, fapt ce-mi atrase mai multe înjurături şi câteva ghionturi pe care profesorul Browning nu mi le-ar fi dat.

Am pătruns prin intrarea principală şi cu mare greutate mi-am făcut loc până pe câteva trepte tixite de oameni, de unde se putea vedea mai bine.

Profesorul Browning atrăsese un public numeros la conferinţă. Subiectul interesa marele public londonez, avid după ştiri senzaţionale.

Jumătate dintre oamenii care se găseau în sală veniseră aduşi de acest instinct care împinge omul să afle mereu lucruri noi. Această parte a asistenţei credea că profesorul Browning era un veritabil savant, demn de a fi crezut, un om care a străbătut lumea în lung şi lat, o persoană care a văzut multe lucruri interesante în decursul acestor călătorii. Cealaltă jumă-

tate avea păreri diametral opuse şi consi-
dera prostii şi divagaţii murdare asigu-
rările date de profesor, care se refereau
toate la existenţa unei „Lumi dispărute".

De fapt, rapoartele profesorului Brow-
ning şi notele aduse din precedenta călă-
torie din Lumea dispărută, expediţie care a
constituit ultima călătorie a exploratorului
White — acel american pe care nici un om
nu-l cunoştea la Londra — şi care dis-
păruse în cursul ultimei expediţii — cauza-
seră o mare senzaţie şi fiecare om din
Londra şi toată Anglia, dorea să ştie cum
arată la chip acest Browning.

Asupra lui circula svonul că-i un om
teribil, puţin cam ursuz şi foarte mulţi
pretindeau că are un aspect desgustător.

Nu-l mai văzusem niciodată. Deaceea i-
mediat ce mi-am găsit un loc, aruncai o
privire curioasă spre estrada pe care şe-
deau mai multe personalităţi ale lumii ştiin-
ţifice. Geografi cu barbă albă, pe care îi
mai interviewasem cu prilejul faimoasei a-
faceri a submarinelor găsite în Golful Gas-
coniei, urmăreau atent expozeul profeso-
rului Browning. Acest juriu de onoare nici

nu suferea comparaţie cu conferenţiarul şi păreau nişte îngeri pe lângă el.

Fără să mai privesc prea mult, am văzut că tot ceeace se svonise pe contul acestui savant nu era exagerat. Aplecat pe marginea biroului, părea gata să se năpustească asupra asistenţei care-l înfrunta. Sub sprâncenele-i stufoase, ochii săi mici scrutau mereu sala şi fulgere de mânie se citeau deseori în ei. Browning semăna mai mult cu unul dintre urşii aceia sălbateci şi greu de îmblânzit care trăesc în pădurile virgine ale Canadei.

Faţa lui era dintre acelea care nu se pot uita atât de repede. Avea fruntea joasă şi părul nepieptănat. Nasul părea că fusese sdrobit de o lovitură de pumn, iar restul obrazului era acoperit de o barbă deasă, deasemeni neîngrijită, care-i făcea un colier de păr roşcat în jurul gurei puternic conturate de două buze cărnoase.

Vorbise cu mult elan şi parcă lupta să-şi convingă asistenţa. Se proptise bine pe picioare cu mâinile pe birou, ca şi cum ar fi voit să aibe un reazăm.

Nu putea exista nici o îndoială, după cel

mai sumar examen că profesorul Browning era un tip violent şi-mi explicai prompt de ce colegii mei de redacţie aveau semne atât de vizibile ale întrevederii cu el.

Aproape că-mi veni să regret faptul de a fi acceptat să-i iau un interview. Nu eram boxeur profesionist şi fizicul meu nu-mi îngăduia să susţin o ciocnire cu acest colos. Eram, din oficiu, o victimă sigură a savantului care mai bătuse în aceiaş zi încă trei redactori dela ziarul meu.

Ştiam prea bine că muşchii mei sunt în manifestă stare de inferioritate faţă de acei ai profesorului şi, totuşi, nu-mi părăsi postul. Il priveam într'una căutând să descopăr punctul vulnerabil al acestui colos bărbos şi modul cum puteam să intru în discuţie cu el. Pentru ca să văd mai bine mă mişcai deseori, jenându-mi vecinii, fapt ce-mi atrase mai multe observaţii lipsite de curtoazie. Nu aveam ce face însă, de oarece altfel n'aş fi văzut...

La un moment dat, m'am ridicat în vârful picioarelor pentru ca să văd până în fundul sălii, mi-am pierdut echilibrul şi pentru ca să nu cad de pe bancă, m'am agăţat de spa-

tele unui domn cu părul cărunt care şedea în faţa mea. Domnul în cauză se întoarse furios, spunându-mi:

— Idiotule! N'ai învăţat cum trebuie să te comporţi într'o adunare de oameni?

Figura tipului care-mi aruncase această aspră apostrofă îmi era cunoscută. Era o faţă făcută populară de ziarele de călătorii care apăreau pe tot globul. Pe scurt, deranjasem pe ilustrul explorator John Baxton, pe celebrul vânător a cărui casă din Maida-Vale era împodobită, din pivniţă până în pod cu piei de lei şi tigrii.

Faimosul explorator era un om de o curtoazie nemai pomenită. Derogarea dela regula comportării sale în societate, probabil că se datora faptului că-mi înfipsesem mâinile în vreo rană dureroasă.

M'am scuzat cum putui mai bine, dar Baxton nici nu mă mai asculta. Toată atenţia lui era violent atrasă de cele ce se petreceau pe estradă.

Strecurându-mă cum putui mai bine, reuşi să-mi găsesc un locşor lângă reputatul vânător şi din acel moment, profitând de un camp mai larg de vedere, observai tot

ceeace se petrecea, atât în sală cât şi în jurul nostru, deoarece ne găseam tocmai în mijlocul aulei.

Schimbarea de loc nu o făcusem numai din dorinţa de a vedea mai bine. Ţineam neapărat să mă găsesc lângă John Baxton. Ştiam că faimosul explorator cutreerase toate ţările Americei de Sud, şi mă gândeam că în cazul în care nu voi putea să obţin cerutul interview dela profesorul Browning, să capăt lămuririle necesare dela John Baxton pentru ca să împac pe primul meu redactor.

Evident, articolul meu n'ar mai fi avut aceiaş valoare, dar nu voiam, cu nici un preţ, să mă întorc la redacţie cu mâinile goale după cum li se întâmplase celorlalţi trei colegi.

Incercai să intru în vorbă cu el şi făcui aceasta de maniera cea mai degajată.

— Minunată seară, spusei, ca un dilettant venit să se distreze. Conferinţa se anunţă foarte rea pentru onorabilul Cezar Browning.

John Baxton se întoarse spre mine, privindu-mă de sus în jos cu un aer dispreţuitor, şi-mi răspunse:

— Înainte de a judeca oamenii, trebuie să ştii, cel puţin, ce au făcut până acum iar d-ta îmi pari prea tânăr şi neexperimentat ca să îndrăzneşti să vorbeşti de realizările lui Browning.

După aceste cuvinte, întoarse spatele şi nu-mi mai vorbi, iar eu evitai să mai fac vreo reflecţie de teamă să nu-mi atrag o nouă observaţie usturătoare.

CAPITOLUL IV

O conferinţă tumultoasă

Ceeace se petrecea pe estradă în acel moment, ne interesa pe amândoi la fel de mult. Un calm relativ domnea în sală iar asistenţa părea că renunţase să se mai agite, plictisită de repetatele chemări la ordine ale preşedintelui.

Un membru al Societăţii de Geografie pronunţase chiar câteva cuvinte pentru calmarea spiritelor. Nimeni nu înţelesese însă ce vruse să spună, deoarece vocea lui era tare slabă din cauza vârstei extrem de înaintate.

Totuşi când se aşează, lumea îl aplaudă sgomotos.

După aceia, un om cu dicţiunea foarte netă vorbi de lângă fotoliul prezidenţial şi auzii şoptindu-se în jurul meu că este profesorul Campbell, un savant foarte distins, directorul Muzeului de Istorie naturală şi reputat datorită lucrărilor sale de entomologie.

Profesorul Campbell avea o voce foarte dulceagă, însă dicţiunea lui era impecabilă şi trebuie să recunosc că micul discurs pe care-l pronunţă făcu o impresie formidabilă asupra mulţimei.

Cuvintele sale, lipsite de orice violenţă şi combativitate, erau de o nemaipomenită perfidie şi, în timp ce vorbea, văzui pe Cezar Browning, aplecându-se deasupra mesei, ca şi cum ar fi vrut să se năpustească asupra oratorului.

— Nu ne vom permite să credem, spuse Campbell, că prea distinsul profesor Browning a exagerat când ne-a descris faptele al căror martor pretinde că a fost. Acest domn remarcabil şi eminent este demn de toate elogiile pe care putem să i le decernăm.

„Totuşi această poveste cu dinosauri în viaţă, pe care ne-a expus-o, poate oferi

un remarcabil subiect pentru un roman de aventuri, dar nu este capabilă să satisfacă exigenţele spiritelor care ştiu să rezolve printr'un examen puţin cam avid problemele ştiinţifice.

„Excelentul profesor Browning — cu mâna pe conştiinţă afirm că nu-i critic competinţa şi cunoştiinţele zoologice — probabil că s'a lăsat indus în eroare de asemănări pe cari nu le-a putut verifica.

„Intr'un cuvânt, recunoscând marele interes al conferinţei sale, mă întreb ca şi toţi colegii mei dacă trebuie să o considerăm un subiect de fantezie cu care a vrut să distreze asistenţa sau dacă a luat în serios extraordinarele divagaţii — să mi se scuze acest cuvânt — care ne-au produs o enormă surpriză"...

La aceste vorbe, se întâmplă un incident destul de grav.

Profesorul Browning, incapabil să se mai reţină, aruncase cu o loviutră de picior scaunul pe care şedea şi ameninţând cu pumnul pe onorabilul sir Campbell, strigă:

— Eşti un mincinos blestemat!...

Trebuie să spun că profesorul Campbell

nu se arătă câtuşi de puţin emoţionat. Ridică din umeri, zâmbi ironic şi răspunse adresându-se mulţimei:

— Să mi se dea voie să nu acord nici o importanţă cuvintelor puţin cam tari ale onorabilului conferenţiar. Bineînţeles, critica noastră l-a cam durut. Totuşi toată lumea ştie că evoluţia dinosaurilor are o vechime de zece milioane de ani şi că, bazându-ne pe studiile Companiei regale de Geografie şi Arheologie, expozeul profesorului Browning nu este adevărat.

In acest moment, atenţia mea fuse brusc atrasă de tunetul unei voci care porni de lângă mine. Exploratorul John Baxton întrerupsese cuvântarea lui sir Campbell de o manieră care contrasta strident cu tonul afabil şi curtenitor al vorbitorului.

— Iar eu vă afirm, tună vecinul meu, că există între fluviul Amazoanelor şi lanţul munţilor Cordilieri o ţară tot atât de vastă cât Europa pe care nimeni nu o cunoaşte. Acest ţinut reprezintă necunoscutul, misterul şi nu d-voastră, curaţi şobolani de bibliotecă şi cercetători de manuscrise,

aveţi dreptul să pretindeţi că nu se petrece nimic prin meleagurile acelea.

Toate privirile se întoarseră spre noi, sau mai bine zis spre John Baxton. Curiozitatea generală atinsese paroxismul. Această curiozitate era îndreptată şi spre mine, care gesticulam alături de explorator. Pentru ca să arăt că susţineam o cauză comună mă grăbi să strig de o manieră cât mai energică, când Baxton termină:

— Perfect adevărat!...

Aplauze vijelioase isbucniră de pe băncile studenţilor. O parte dintre ele îmi erau şi mie adresate.

Avui chiar impresia că o tânără doamnă se aplecase spre un spectator ca să-l întrebe:

— Cine este tânărul care a vorbit?

Pe estradă, d. Campbell, câţuş de puţin emoţionat, mereu curtenitor, reluase:

— Nu suntem, aci, duşmani ai lui Cezar Browning... In realitate, nu cerem decât să fim convinşi. Fiindcă asistenţa mi se pare că se sbate între două curente de păreri contradictorii, socot că doar Cezar Browning poate împăca diferendul.

„Onoratul nostru confrate are cuvântul"...

In primul moment, Cezar Browning nu înţelese ceeace se petrecea cu el. Probabil că lupta îi era mai familiară decât o discuţie în contradictoriu. Când pricepu că era invitat să dea explicaţii, adică să explice odată în plus ceeace repetase înainte de venirea mea, avu un gest de plictiseală şi mă temui să nu-l văd trecând la o acţiune mult mai conformă cu firea lui.

Privi miile de ochi care erau aţintite asupra lui, se ridică, dădu din umeri, în timp ce respira adânc ca şi cum se temea să nu se sufoce.

Intr'adevăr, colegii mei de redacţie nu greşiseră când mi l-au zugrăvit ca un fel de gorilă monstruoasă, ca un om preistoric, îndrăzneţ dar foarte puţin academic...

Infine, câteva sunete răguşite eşiră din barba lui. Tăcerea cea mai profundă domnea în amfiteatru. Auditoriul aştepta ceva definitiv după atâtea contraziceri şi întreruperi care presăraseră prima parte a desbaterilor.

Profesorul Browning fu foarte concis şi renunţă la toate cuvintele inutile.

— Există oameni care se îndoiesc de ceeace am văzut, tună el. Ei bine!... Le ofer un mijloc foarte simplu de a nu se mai îndoi.

El dădu un pumn formidabil în masă, care făcu pe toţi savanţii din jurul lui să tresară.

— Să vină cu mine ca să vadă...

Din toate colţurile sălii isbucniră strigăte şi urmă o astfel de zăpăceală, încât nu se mai distinse nimic.

D. Campbell agită furtunos clopoţelul prezidenţial.

— Cred, zise el, că nu mă înşel traducând astfel cuvintele stimatului meu coleg. El nu cere altceva decât să formeze o expediţie care să se înapoieze în America de Sud. La această expediţie, se pot ataşa toţi cei care nu se tem să se aventureze în regiunile acelea atât de periculoase.

Cezar Browning aprobă din cap şi printr'un mormăit care putea să însemne:

— Chiar asta am cerut...

La acest gest, fără nici o tranziţie, întreaga sală isbucni în aplauze insistente.

Lângă mine, John Baxton nu păru sa-

tisfăcut. El ridică mâna în semn că vrea să pună o întrebare şi, imediat ce se făcu linişte, el vorbi:

— Profesorul Browning înţelege prin cele spuse că va porni imediat spre America de Sud, după ce-şi va găsi oamenii care să-l întovărăşească?

D. Campbell se aplecă spre exploratorul Lumii dispărute, îi vorbi la ureche şi după ce primi răspunsul cerut, replică adresându-se vecinului meu:

— Ilustrul nostru coleg chiar la acest lucru s'a gândit...

Dealtfel Browning, incapabil de a mai sta liniştit, se ridică din nou şi se adresă auditoriului:

— Da, vreau să plec împreună cu cei care vor dori să mă însoţească, şi dacă vreunul dintre noi se va reîntoarce teafăr va trebui să vă aducă mărturiile necesare. Există cineva dispus să se înroleze?

CAPITOLUL V

Bătaia

Odată în plus, fui trezit din gândurile

mele, de vocea stridentă a vecinului.

— Eu... exclamă John Baxton. Am aproape şaizeci de ani, dar sunt gata să plec cu d-ta. S'ar putea să desvălui bluff-ul teoriilor d-tale, dar puţin mă importă...

Aceste ultime cuvinte făcură o violentă impresie asupra lui Browning, care rânji, desvăluindu-şi două rânduri de dinţi albi:

— Te accept, deoarece sunt de părere că mai mult face un bătrân imbecil curajos decât o turmă de douăzeci de tineri fricoşi.

John Baxton replică foarte calm, fără să pară că s'a sesizat de insultă.

— D-le profesor, mai adineauri v'am luat apărarea, dar trebie să remarc că în purtarea dv. este ceva care nu-mi convine. Voi întreprinde această expediţie, luând cu mine aparate fotografice şi cinematografice. Mă voi ocupa de toate mărunţişurile călătoriei. Vă rog să-mi scriţi numele pe listă: sir John Baxton.

La enunţarea acestui nume, întreaga sală se ridică în picioare, împinsă de o puternică dorinţă de a vedea pe explorator. John Baxton era o notorietate în lumea

modernă şi chiar Browning păru emoţionat

El bolborosi:

— Toate scuzele mele... Vă cer iertare... Retrag cuvintele spuse... Vă accept cu mare bucurie să întreprindem această expediţie.

— Sunt încântat, replică scurt vecinul meu.

— Mai sunt alte persoane dornice să se înscrie? întrebă Campbell cu vocea lui suavă.

Fără să-mi dau seama, mă trezi cu mâna ridicată.

— D-le profesor, şi eu doresc să iau parte la expediţie...

In ciuda voinţei mele de a părea energic, nu vorbisem cu prea mare îndrăzneală. Vocea mea nu avea tonul convingător pe care-l remarcasem la vecinul meu, dar nu importă, căci fusese remarcată şi asta constituia esenţialul.

De pe estradă, profesorul Browning strigă :

— Apropie-te, tinere!..

Sărind peste bănci, îmbrâncind spectatorii, mi-am făcut drum până la estradă. Puţin gâfâind, mă opri în faţa profesorului.

— Hm ! Hm ! mormăi acesta, pipăin-

du-mă. Foarte tânăr, dar vânjos... Mai multă forţă decât creier... N'ai mamă şi tată?... Infine, n'are importanţă!... Cum te chiamă?

— Fred Mallory.

Browning scrise numele meu pe un carneţel şi continuă:

— Cu ce te ocupi în viaţa de toate zilele?

După o oarecare ezitare, am cutezat să-i răspund:

— In prezent, sunt candidat explorator, d-le profesor, dar mai înainte eram, adică... înfine... sunt reporter.

Profesorul Browning se opri din scris şi aruncă spre mine privirea-i furioasă.

— La ce jurnal?

— La... la... la *Evening Post*.

Indrăznesc să spun că tot ceeace a urmat mi-a lăsat, pentru toată viaţa, o impresie profundă. Abia pronunţasem aceste cuvinte şi văzui, în faţa ochilor, un pumn şi aproape imediat o lovitură formidabilă mă lovi între ochi. Am căzut pe spate, după ce, din instinct am întins pumnul drept înainte, ripostând printr'o lovitură la sto-

mac. Pumnul meu îşi atinse ţinta căci mai avui timp să-mi aud adversarul gemând.

Nu eram totuşi knock-out şi am putut vedea, în timp ce eram întins pe podea, o bună parte dintre spectatori protestând împotriva acestei nemaipomenite violenţe, în vreme ce cealaltă parte, apărând pe profesorul Browning, se angaja la luptă cu protestatorii.

Profesorul Browning renunţase de altminteri să mai lupte cu mine. Il văzui dobo-
rând doi sau trei zăpăciţi şi-l auzi strigând, în timp ce dispărea pe uşa conferenţiarilor:

— Acasă... repede... o trăsură...

L'am pierdut din vedere imediat.

Nimeni nu se mai ocupa de mine şi mă ridicai singur, năucit încă de lovitura pe care o recepţionasem.

Lucru straniu, acum nu mai ştiam ce înseamnă timiditatea şi debutul extraordinar pe care-l avusei îmi aţâţă ambiţia ca să continui pe drumul angajat.

In ochii mei nu mai contau interesele lui *Evening Post*. Eu voiam să triumfe cauza mea personală. Primisem un afront per-

sonal şi voiam, nu numai să mă răzbun, dar să şi isbândesc în planurile mele.

CAPITOLUL VI

Reconcilierea

Am eşit din sală cu mare greutate, căci bătălia între cele două tabere continua înverşunată. Era aproape întuneric. In loc să plec spre redacţie, am pornit în pas alergător spre casa profesorului Browning.

Totuşi, pe drum, conştiinţa profesională se trezi în mine şi m'am oprit în faţa unui birou de poştă de unde telefonai la ziar ceeace a însemnat prima mea întrevedere cu profesorul. Nu am ascuns nimic şi în cincizeci de rânduri descrisei conferinţa şi bătălia în cursul căreia fusesem doborât. După aceia, liniştit, m'am îndreptat spre locuinţa profesorului Browning.

Acesta domicilia în West End, într'un apartament confortabil, dar tare simplu. Citisem descrierea casei lui într'o revistă ştiinţifică şi reţinusem amănuntul că anticamera

era tapisată cu piei de animale sălbatice şi arme ciudate.

Când am intrat în această anticameră însoţit de un valet amabil, mi-am dat seama că ea nu corespundea cu cele citite în revista ştiinţifică.

Redactorul care făcuse descrierea nu fusese primit, dar el scrisese totuşi articolul cerut, căutând în imaginaţia lui elementele care puteau place mai mult cititorilor.

In timp ce aşteptam, mă gândeam că demersul meu nu era deloc lipsit de pericol.

Venisem să caut pe fiorosul profesor chiar în vizuina lui şi probabil voi avea parte de un nou acces de furie, consecinţă firească a evenimentelor dela conferinţă.

Eram hotărât să fac faţă la orice neajuns şi să mă apăr. Modul cum fusesem primit mă surprindea însă. Când sunasem, valetul îmi ceru cartea de vizită şi mă introduse în vestibul. Nu-mi ascunsesem numele adevărat. Voiam să lupt făţiş şi să nu înşel un om ca Browning pe care-l simţeam, în ciuda brutalităţii lui, că este un savant remarcabil şi un suflet ales. Aştep-

tai câteva secunde. Apoi valetul se înapoiă şi-mi spuse:

— Domnul profesor se scuză că nu poate primi nici o vizită.

— I-ai prezentat cartea mea de vizită?

— Bineînţeles, răspunse valetul, dar ea nu i-a făcut nici o impresie.

La aceste cuvinte, servitorul clătină din cap binevoitor şi adăogă pe un ton mai jos:

— D. profesor nu s'a mai înfuriat când v'a citit numele şi acela al ziarului căruia aparţineţi... A murmurat printre dinţi: „Nu-şi face decât meseria!... şi nu am de ce să-l urăsc!... Austin, prezintă-i scuzele mele"...

Emoţia mă cuprinsese. Evident, îmi dădusem seama că profesorul Browning era un om de treabă. Aş fi preferat să dau peste un om brutal, căci în acest caz aveam dreptul să insist, să fac tărăboiu şi chiar scandal. Dar mai aveam oare vreun drept să mă arăt excesiv cu un om care se scuza atât de politicos?

Eram dezarmat. Şedeam pe loc, neştiind ce să fac în vreme ce valetul mă privea.

Tocmai mă pregăteam să plec, când o voce întrebă dela primul etaj:

— Austin, nebunul acela nu a plecat încă ?

Recunoscusem vocea profesorului şi luându-o înaintea lui Austin care se pregătea să răspundă, strigai:

— Da, sunt încă aci. Vreau să plec cu d-ta în expediţie şi te rog să mă primeşti.

Urmă o clipă de tăcere şi Cezar Browning, fără să-mi răspundă personal, comandă:

— Austin, introdu pe domnul în biroul meu.

*

* *

Intrând în biroul profesorului, constatai că nu era singur. O doamnă în vârstă, simpatică şi resemnată, şedea pe o canapea şi privea pe un ton de reproş pe profesor care se plimba prin încăpere, cu mâinile la spate. Profesorul mă văzu imediat şi-mi făcu semn să mă apropiu.

— Iţi recomand pe domnul cu care m'am bătut, zise el doamnei.

Aceasta îşi împreună mâinile, mă privi

o clipă şi spuse cu o bunătate în voce care mă emoţionă:

— Dumnezeule!... Ai bătut un copil!...

Profesorul mormăi ceva în barbă şi continuă prezentările:

— D-na Browning... Soţia mea... V'am primit pentru ca să vă prezint scuze pentru eşirea mea intempenstivă dela amfiteatru...

— Trebuie să-l scuzi, d-le, adăogă soţia cu un zâmbet dulce. I s'a făcut prea mult rău în ultima vreme, încât şi-a pierdut orice control. A fost catalogat drept mincinos, el care este încarnaţia lealităţii!... Este un copil supărăcios, dar bun ca o bucată de zahăr...

Profesorul o întrerupse, rugându-mă să iau loc. Rugă pe doamna să ne lase singuri, ca să vorbim în linişte. Imediat, repetai cererea de participare la expediţie.

— Vă asigur, d-le, că doresc să fac parte din această expediţie din motive complect personale. Dacă mă primiţi, îmi prezint chiar astăzi demisia la *Evening Post* şi voi fi tovarăşul d-voastră, nu în calitate de ziarist, ci ca un om care vrea să vă ajute în misiunea dificilă pe care v'aţi asumat-o.

Mă ridicasem ca să vorbesc cu mai multă solemnitate. Profesorul îmi aruncă o privire piezişă şi-mi zise:

— Ia loc!...

Trebui să mă reasez. Reluai cuvântul întrerupt:

— Să fiţi convins, d-le profesor, că mă voi supune orbeşte ordinelor ce voi primi. Nu veţi putea găsi un ajutor mai devotat ca mine... Dacă mă credeţi...

Mă ridicasem din nou. Cezar Browning imediat replică:

— Ţi-am spus să stai pe canapea. Dacă vrei să mă asculţi, va trebui să te supui chiar de pe acum.

Luai loc pentru a treia oară şi nu mă mai clinti.

Trecură cinci minute, într'o tăcere desăvârşită. Apoi profesorul deschise uşa biroului şi strigă pe Austin.

Valetul se prezentă imediat.

— Austin, zise Browning, chiamă pe miss White. Să vină repede.

Nu trecură nici zece secunde şi miss White îşi făcu apariţia. Imi dădui prompt seama că nu era o fiinţă terorizată de

profesor. Mi se păru că Browning îi vorbea pe un ton amabil, pe o notă mai joasă. Nu ştiam cine este această miss White şi o priveam curios. Avea optsprezece sau nouăsprezece ani, ochi albaştri, figura perfect ovală şi părul blond. Era îmbrăcată simplu, dar cu mult gust. Profesorul îmi spuse:

— Ştii cine este miss White?

Răspunsei că nu aveam de unde să ştiu şi Cezar Browning făcu prezentările:

— Este fiica omului aceluia de a cărui existenţă ziarul vostru se îndoieşte taxându-l de mincinos, fiindcă nu era un personagiu cunoscut. White a rămas acolo, în ţara animalelor preistorice. Fiica lui a luat parte şi la prima noastră călătorie.

Tânăra era adânc emoţionată iar ochii ei albaştrii parcă rugau pe profesor să curme această evocare.

— D-le Mallory, continuă savantul, vă primesc să faceţi parte din expediţia noastră, pentru un motiv puternic: acela că aparţineţi redacţiei lui *Evening Post*. Deaceia, vă interzic să demisionaţi!.. Mary,

arată d-lui Fred Mallory jurnalul lui William White.

Profesorul parcă mai voia să-mi spună ceva, dar se codea.

— Aş fi putut chiar eu să-ţi arăt acest jurnal, continuă el, dar ştiu prea bine că tovărăşia mea nu este atât de agreabilă ca a d-rei White... Te rog, să-mi spui dacă lovitura ce ţi-am dat-o te mai doare sau nu ?...

Il asigurai că nici nu mă mai gândeam la pumnul acela şi această mărturisire păru că-i face plăcere, căci înainte de a pleca din birou îmi strânse mâna viguros, ca şi cum ne cunoşteam de când lumea...

CAPITOLUL VII

Carnetul lui White

Mary White se înapoiă cu un carneţel cu scoarţele legate în pânză şi înconjurat de o panglică.

Ea se aşează lângă mine pe canapea. Deschise carnetul cu mare respect şi-mi arătă cu degetul câteva rânduri scrise cu creionul.

— Sunt notele tatălui meu, zise ea. Ple-

caserăm spre America de Sud cu un grup de vânători de animale. Rămăsesem în lagăr, pradă unei puternice febre. Tata refuză să mă ia cu el şi porni să exploreze singur un platou ridicat, socotit de oamenii expediţiei ca inaccesibil. Era o regiune misterioasă şi nimic nu dovedea că un european se mai aventurase prin ea.

Mary White continuă să-mi povestească, în cuvinte întretăiate, extraordinara aventură care-i îngăduise să vadă monştrii din era secundară, de a căror existenţă ziarul meu se îndoia.

In timp ce-mi vorbea, mă simţii cuprins de febra aventurilor şi, în acel moment credeam, da credeam, în profesorul Browning.

Era sigur că vorbele ei nu ascund nici o minciună. Aşi fi jurat că şi eu văzusem monştrii. Când termină povestirea, îi ceru explicaţii complimentare. Voiam să fiu bine lămurit. Aveam posibilitatea să scriu un articol senzaţional din moment ce profesorul nu se opunea.

— Spune-mi, te rog, întrebai eu, tatăl d-tale a plecat neîntovărăşit de nimeni?...

— Trei oameni îl însoţeau, care purtau

merinde, arme şi corturi. Ei îmi aduseră din partea taiei acest carnet şi câteva lucruri de nimic. Corpul rămăsese neînmormântat într'o cavernă, pe care încercaseră să o exploreze.

— S'ar putea să-mi împrumuţi acest carnet?

— Nu. Fiindcă nu te-ar face să afli decât foarte puţine lucruri. El conţine detalii reduse asupra animalelor antideluviene, tatăl meu fiind doborât chiar dela prima tentativă de pătrundere în domeniul lor.

Convorbirea noastră se prelungi târziu în noapte şi mă ridicai grăbit să plec, pentru că nu mai aveam mult timp pentru redactarea articolului meu.

Acum aveam un mare proiect în suflet.

Ştiam că o asemenea expediţie necesită cheltueli enorme şi era cert că profesorul Browning nu putea strânge fondurile necesare decât în câteva luni de zile. S'ar fi putut chiar să nu ajungă la nici un rezultat din lipsă de bani şi sprijin.

Expediţia mă pasiona într'un grad deosebit. Uitasem chiar micul eveniment care mă

lansase în această afacere şi promisiunea făcută logodnicei mele Margaret.

Eram hotărât să conving pe d. Stokes să furnizeze fondurile necesare profesorului Browning. Ziarul este un organ care trăieşte din publicitate şi *Evening Post* avea o conducere modernă, care nu se uita la cheltueli.

Socot inutil descrierea demersurilor mele pe lângă d. Stokes de a finanţa expediţia, cum l-am făcut pe sir Baxton să intervină şi cum am alergat cincisprezece zile ca să pun la punct toate preparativele de plecare. Esenţial de ştiut este că am reuşit pretutindeni.

PARTEA DOUA

Lumea dispărută

CAPITOLUL I

Spre ţara preistorică

COALINGA. Septembrie 1925. (Dela trimisul nostru special). — După luni de zile de penibile eforturi, misiunea Browning a poposit pe malurile fluviului Coalinga, limită a lumii civilizate. Mâine, ne vom înfunda în pădurile virgine. Astăzi, este ultima zi de repaos. Cantonamentul nu va fi ridicat, ci va fi lăsat în paza unor oameni siguri, în timp ce restul expediţiei va porni în căutarea platoului pe care profesorul Browning a descoperit dinosaurii.

Nu v'am prezentat încă lotul din care este compusă expediţia. Iată componenţa, într'o ordine oarecum arbitrară:

In primul rând, profesorul Browning, care, aci pe aceste meleaguri necunoscute, este mult mai simpatic decât la Londra.

Sir John Baxton, renumitul vânător de fiare sălbatice, îmi este şi nu-mi este prieten. Nu pot şti precis. Pot spune că-i un om întreprinzător, a cărui fericire este de a înfrunta cât mai des pericolul.

Urmează profesorul Campbell, care a venit cu noi pentru a dovedi lui Browning că s'a înşelat.

Apoi subsemnatul, Fred Mallory. M'am înegrit ca un ţigan şi am hainele jerpelite rău.

Infine, iată şi pe graţioasa zeiţă a trupei noastre, încântătoarea Mary White. Este cea mai dulce şi curajoasă creatură de pe glob. Totdeauna veselă, chiar în clipele cele mai grele — care se întâlnesc foarte des — ea ne încurajează cu vorbe amabile şi ne face să uităm oboseala.

Trebuie să recunosc că suntem deseori împreună şi-mi dă numeroase lămuriri.

O aud, deseori, spunându-mi:

— Notează aceasta, d-le Mallory... Nu uita să vezi cutare lucru, d-le Mallory... Fi amabil şi nu scrie că mi-am sfâşiat pantalonii şi că, acum, port o pereche nouă d-le Mallory...

Ea este tare drăguţă şi îngerul bun al expediţiei noastre.

Uitasem. Avem câţiva servitori printre cari pe Zambo şi o indigenă — jumătate sânge portughez — pe care am numit-o Virginia.

Virginia este o fată care cunoaşte admirabil locurile şi ne serveşte deseori drept interpret.

Mai avem o maimuţă — pe Jackie — animal care nu-mi place deoarece îşi îngăduie pe contul meu lucruri cari sunt de prost gust. Se serveşte de maşina mea de scris şi bate clapele cu ghiarele-i păroase. Jackie are totuşi o calitate. Cunoaşte admirabil pădurea, ne arată plantele şi rădăci comestibile şi ne-a oprit de a gusta d nişte fructe, aparent gustoase, dar în realitate veninoase.

Iată toată trupa care va pleca mâine spre

platoul stâncos unde profesorul Browning şi Mary White descoperiseră dinosaurii.

Am făcut o recunoaştere în această direcţie. Mary White ne-a întovărăşit, ca de obiceiu, deşi profesorul Browning dorea să rămână la Coalinga.

Această recunoaştere ne-a permis să vedem din depărtare un fel de munte misterios, care se ridica, peste pădure, ca un stindard.

In urma acestei explorări, am hotărât să luăm un surplus de arme şi muniţiuni.

Platoul ni s'a părut totuşi extrem de calm şi nu am zărit nici o siluetă periculoasă. Profesorul Campbell a remarcat, ironic:

— Ei bine!... Locul acesta este tare liniştit... Să sperăm că vom găsi ceva iepuri ca să ne hrănim.

Browning înalţă din umeri. Se vede dela o poştă că nu-l suferă pe Campbell. Doar cu mine vorbeşte cu plăcere. S'ar spune că se fereşte chiar de John Baxton. Probaibl că nu-i place faptul că renumitul vânător curtează pe Mary.

Chiar şi mie aceste târcoale îmi tapează pe nervi.

*

* *

Suntem acum pe drumul care duce spre lumea preistorică. Am părăsit lagărul în zorii zilei, înarmaţi până în dinţi. Mergem pe malul fluviului care trece pe lângă poalele muntelui.

Coalinga este un fluviu curios, care merge liniştit pe sub o boltă de verdeaţă. Rareori se poate zări cerul.

Mary White mă roagă să nu mă întind asupra descrierilor romantice şi să-mi rezerv entuziasmul pentru mai târziu. Nu voi abuza deci, prezentând tablourile pitoreşti ce ne ieşeau în cale şi mă voi mulţumi cu o descriere seacă a peripeţiilor noastre.

Intâlnim, într'una, animale stranii. Un enorm şarpe-piton încolăcit de un arbore pe jumătate desrădăcinat îşi leagănă capul deasupra apei fluviului. In trecere, aproape că l-am atins. Doarme şi nu binevoieşte să se trezească. Sunt fericit că nu s'a deşteptat, căci ar fi putut să ne răstoarne luntrea.

Ceva mai departe, John Baxton observă un maniier întins pe mal. Şi aşa continuă cursa noastră, liniştită, în mijlocul observaţiilor pe care le facem, dintre care unele au dorul să scoată din sărite pe Browning.

CAPITOLUL II

Platoul misterios

A treia zi de navigaţie pe fluviu... Avansăm într'una, în umbra misterioasă, dar acum putem vedea mai des albastrul cerului. Pomii se răresc iar cursul apei capătă un aspect mai vioiu. Ne aşteptăm să vedem o schimbare de peisaj.

Intr'adevăr, chiar în ziua aceasta, după ce-am ocolit o stâncă abruptă din granit roşu, ne-am oprit pe un mal pustiu, unde nu am găsit nici o urmă de fiinţă umană.

Călătoria pe apă s'a terminat. Va trebui acum să continuăm cursa prin junglă pe jos. Cezar Browning a întrebat pe Mary White dacă nu renunţă şi tânăra fată a răspuns că-i mai puţin obosită ca oricând.

Chiar în aceiaş seară, am descoperit platoul semnalat de Browning. La prima re-

cunoaştere, ne-am îndreptat spre el, pe un drum mai scurt, dar care nu ne conducea decât spre un pisc inaccesibil. Văzut de pe acest pisc, platoul *Lumii dispărute* prezintă un aspect tragic.

El se desprinde pe cerul înroşit de crepuscul, ca o linie îngustă şi aproape perpendiculară pe orizont. Pe vârful acestui platou s'a aventurat William White şi Browning binevoi să ne dea asupra locurilor acestea explicaţiile pe care le doriam. Vorbi pe scurt, în cuvinte întretăiate şi mergând prin junglă ca şi cum s'ar fi găsit în biroul lui.

— Aci am întâlnit pentru prima oară pe Mary White... Ea-mi arătă vârful platoului, spunând: „Acolo sus este tatăl meu... Suntem chiar pe locul de unde a plecat în explorare"...

„Am rămas aci trei zile. In cea de a treia am ordonat oamenilor să se pregătească pentru ascensiune, ca să căutăm pe americanul dispărut... Deodată, am observat la extremitatea platoului, un monstru imens care, de pe locul unde ne găsiam, ni se păru că măsoară peste treizeci picioare lun-

gime. Nu coborî în câmpie, ci dispăru în întunericul nopţii. A doua zi, ne-am apropiat de platou...

Mary întrerupse pe profesor ca să lămurească un punct:

— In vârful platoului, zise ea, se găsea un arbore. Tatăl meu îl tăiase, aruncându-l peste o prăpastie, făcând un fel de pod peste care trecu pe platou.

Urmăream aceste explicaţii cu un mare interes şi, de mai multe ori, întrebarăm lucruri cărora li se dădu un răspuns imediat.

Plin de curiozitate, ne-am uitat spre muntele misterios, tot sperând să vedem apărând dinosaurii pe care îi văzuseră Browning şi Mary White.

Chiar Campbell nu mai glumea. Devenise serios şi nu se mai preocupa de comentariile noastre. Voia să vadă. Savantul acesta încredul devenise cel mai încrezător.

*

* *

Am petrecut noaptea aci, sub cerul înstelat. Tăcerea este grea şi apăsătoare. Vântul nu reuşeşte să ajungă până

în acest colţ pierdut al lumii şi aerul pare că apasă şi striveşte tot ce creşte pe pământ.

In cursul nopţii, m'am ridicat de mai multe ori, neputând dormi. Am privit muntele spre care urma să pornim a doua zi şi am căutat să văd ceva în ciuda beznei.

Ce vom găsi oare colo sus? Bineînţeles, cred în spusele lui Browning, ca în acelea ale tinerei. Iată platoul despre care mi-a vorbit la Londra. Nimic însă nu a trădat până acum existenţa dinosaurilor.

Suntem cu toţii hotărâţi să nu ne înapoiem fără probele necesare. Ar râde toată Anglia de noi, dacă ne-am întoarce cu mâinile goale.

In timp ce priveam platoul, am auzit un zgomot la câţiva paşi depărtare de mine şi-l zări pe Campbell care eşise din cort ca să admire pământurile Lumii Dispărute.

Nici Mary White nu dormea. Biata copilă avea obrajii scăldaţi în lăcrămi. Aceste ţinuturi îi reaminteau întâmplări dureroase.

In tot cursul zile, făcuse sforţări ca să-şi

domine emoţia. Spre seară, nu a mai putut răbda şi a început să plângă.

M'am apropiat de ea ca s'o consolez.

— Te rog să nu scrii că m'ai văzut plângând.

Printre lăcrămi, zâmbi şi-mi spuse să mă aşez lângă ea şi rămăsesem astfel multă vreme unul lângă altul vorbind pe şoptite.

Lângă noi, Browning sforăia. Admirabil om, care nu se preocupă de ce va urma şi se odihneşte fără de griji!...

— Ce vom vedea mâine?

Chiar eu pusesem această întrebare şi avui impresia că vocea mea era oarecum strangulată de emoţie. Mary nu mi-a răspuns imediat, ci după puţină gândire:

— Ai puţină răbdare şi să ne rugăm ca această expediţie să se termine cu bine pentru toată lumea.

M'am ridicat, înfine, şi m'am dus la culcare. Spre ziuă, un geamăt se ridică din adâncimile pământului. S'ar zice că mii de voci răsbat din măruntaiele pământului pentru a se plânge, pentru a exhala dureri vagi.

Animale necunoscute pe care nu le putem

vedea, reptile care se strecoară pe lângă noi, păsări care-şi plâng tristeţea printre crengile pomilor, dau o notă specială acestori locuri. Totul este apăsător, asfixiant. Cerul pare acoperit de nori prevestitori de furtună.

Infine, s'a făcut deabinelea ziuă. Soarele este sus pe cer, luminând totul.

Voim afla oare adevărul?

*

* *

Am ajuns la marginea prăpastiei care separa platoul în două. Iată cum am făcut ascensiunea. Din vale, am pornit agale, şi fără nici un incident am ajuns la prăpastia care apare hidoasă sub picioarele noastre oarecum obosite de atât mers.

Trebuie să trecem peste această prăpastie căci stânca abruptă ne interzice altă cale de acces. Este nevoie să aruncăm un pod peste prăpastie. Acelaş lucru a făcut şi William White.

Acest pod este ca şi găsit, deoarece pe marginea prăpastiei, cresc vreo şapte-opt pomi.

Deodată, profesorul Campbell scoate un strigăt. Vocea lui este sugrumată:

— Un pterodactyl!... Un pterodactyl!

Ce l-a apucat oare? N'am văzut nimic şi nici nu ştiu ce înseamnă un pterodactyl. Şi apoi, nu avem timp de vorbă. Pentru moment, podul este esenţialul.

Campbell a rămas neclinit. Pentru nimic în lume nu s'ar mişca din loc, privirea i s'a aţintit spre vârful muntelui.

Curioşi, am ridicat cu toţii capul. Nu se vede decât un soiu de pasăre care sboară, sus de tot pe cer şi care dă din aripi ca bufniţele.

Profesorul parcă a înebunit de bucurie. Browning îl trezeşte din extaz, invitând toată lumea la masă. Dar profesorul pare hipnotizat. Nimic nu mai există pentru el, decât uriaşa pasăre care sboară deasupra noastră. Browning s'a uitat odată la el şi un râs homeric a isbucnit de pe buzele lui.

Cei doi savanţi îşi vorbesc în şoaptă:

— Este pterodactylul, nu-i aşa?

— Chiar el, răspunse Campbell. Cum putem oare să-l capturăm?

Un revirement complet s'a produs în pro-

fesor. Nu-i mai arde de glumă. A văzut. Ştie. A fost convins...

Dorinţa lui este de a prinde faimoasa pasăre, să o ducă vie la Londra.

Extraordinara pasăre sboară greoiu. De fapt nu este pasăre, ci mamifer. Mi se pare hidoasă şi înfricoşătoare. Aripile ei se mişcă mecanic ca şi cum ar fi conduse de un aparat. Totul este discordant şi comic.

Da, într'adevăr, acesta este cuvântul. Pterodactylul este o pasăre comică. Sboară pe cer ca şi cum s'ar târâ. Iată-o că a început să coboare. Ne-a văzut? Nu ştiu. Are un caracter feroce? Nu cutez să întreb.

Sir John Baxton şi-a încărcat arma şi a ţintit animalul. Browning însă nu-l lasă să tragă.

— Mai avem timp şi pentru asta. Momentan, să nu facem prea mult sgomot.

— Aceste animale sunt surde, murmură Campbell.

— Nimic nu ne-o dovedeşte, ripostă Browning.

Cei doi savanţi sunt din nou pe cale

să se certe. Campbell nu mai poate nega existenţa animalelor preistorice dar - este gata să susţină că sunt surde.

Totuşi, sentimentul locului şi descoperirea extraordinară făcută, a copleşit şi pe aceşti doi oameni.

Lumea dispărută nu este o fantezie, ci pură realitate. Acest pterodactyl este cea mai elocventă dovadă.

Ce ne rezervă ziua de mâine? Nu pot încă ştie. Termin acest articol la ultimele sclipiri ale soarelui care apune. N'am terminat construinea podului, deşi am muncit aproape şase ore.

Da, ce va fi mâine?

PARTEA TREIA

In ţara monştrilor

CAPITOLUL I

Dinosaurii

PLATOUL LUMII DISPĂRUTE. Octombrie 1925. (Dela trimisul nostru special). —

Scriu aceste rânduri, fără nici o speranţă. Mă întreb, îngrijorat, dacă vreunul dintre citiorii lui *Evening Post* la va parcurge vreodată.

Intre noi şi lumea civilizată nu mai există nici o legătură. Iată cum mi s'a întâmplat această nenorocire.

După o muncă istovitoare, am aruncat

un pom peste prăpastie. La orele zece de dimineaţă, John Baxton porni primul şi ajunse sdravăn pe platou. Mary White îl urmă şi trebuie să recunosc că tânăra fu cuprinsă de frică, atunci când făcu primul pas pe podul improvizat.

Se retrase brusc, gemând:

— Nu pot.... Nu voi putea niciodată...

Ne-au trebuit două ore ca s'o liniştim şi, cu mare greutate, am trecut-o dincolo.

Când sosi pe platou, era galbenă ca o moartă şi puţin lipsi să nu leşine.

După o altă jumătate de oră, eram cu toţii dincolo şi abia atunci am observat că avem un tovarăş în plus. Browning nu voise să ia pe Jackie în această expediţie, dar inteligentul animal ne urmări dela distanţă şi, tocmai în ultima clipă, ne dădu semne de viaţă.

Când Browning trecu ultimul peste pod, Jackie se avântă pe trunchiul arborelui şi ne ajunse.

Pterodactylul dispăruse. Şi pe cer, nu se mai zăreau decât nori grei care păreau că se vor prăvăli peste capetele noastre. Căldura era atât de sufocantă şi umedă,

încât ne scoaserăm vestele. Chiar în cămaşă, năduşeala curgea şiroaie pe frunţile noastre şi eram morţi de oboseală, deşi nu întreprinsesem încă nici un drum mai serios.

Deodată, un răcnet ne făcu sângele să îngheţe în vine. Un al doilea răcnet mai prelung sfâşie imediat tăcerea. Monstrul care scotea acest răcnet trebuia să fie de o talie colosală, căci strigătul lui părea că provine dintr'un piept imens.

Ingroziţi, ne lipirăm de pomi, muţi de teamă. Văzurăm un pom smuls din pământ de o trompă uriaşă şi invizibilă şi apoi fu aruncat în prăpastie, cu un sgomot asurzitor. Abia atunci animalul îşi făcu apariţia. Imediat ce Browning îi zări craniul de o culoare verde cenuşie, lucind ca o carapace, murmură:

— Un brontosaur...

Aceasta nu-mi spunea nimic şi aşteptai câteva clipe înainte de a-mi fixa părerea asupra acestui specimen al Lumii dispărute. Se degajă alene dintr'un desiş şi balansă ceva lung şi flexibil deasupra crengilor.

— S'ar spune că-i o trompă, murmurai.

— Aceste animale nu au trompă, domnule, ceeace vezi este gâtul lor.

Imi vorbise profesorul Campbell, pe un ton amabil, dornic să mă iniţieze în misterele naturii. Nu dădui nici un răspuns, neavând suficiente cunoştinţe în zoologia primară. Dealtfel, eram preocupat cu acest straniu animal care se deplasa agale.

Târa în urma lui o coadă uriaşă, cu care mătura pământul. Era partea cea mai rapidă a monstrului şi fui fericit că nu m'a găsit în calea ei.

Mary White nu-şi ascunse teama de a încăpe în ghiarele acestui animal.

— Nu trebuie să-ţi fie frică, întrucât brontosaurul este erbivor.

Erbivor sau carnivor, acest monstru care cântărea peste două tone putea cauza numeroase ravagii în trupa noastră dacă ar fi înaintat printre pomii după care ne pitulasem.

In ciuda capului mic, brontosaurul nu părea lipsit de inteligenţă şi căuta cu ochii, ca şi cum bănuia că se petreçe ceva suspect în jurul lui.

Evident, era surprins. Merse până la po-

mul pe care-l aruncasem ca pod peste prăpastie. Deodată, fu cuprins de furie. Işi întinse capul ca un berbec şi cu o lovitură formidabilă ridica arborele pe care-l aruncă în prăpastie.

Mulţumit, animalul se reîntoarse şi trecu pe lângă noi fără să ne vadă şi se înfundă în pădurea stufoasă de pe platou.

Acest eveniment ne cauză o vie nelinişte, căci calea noastră de retragere era momentan distrusă.

Intr'adevăr, dacă ar fi trebuit să facem o nouă punte peste prăpastie, neapărat se impunea să doborâm un arbore pe platou şi în ciuda investigaţiilor noastre nu am zărit nici un pom atât de înalt care să servească scopurilor noastre. Eram prizonieri, căci platoul nu părea legat cu câmpia din vale prin nici o cale. De secole, animalele antideluviene ar fi părăsit acest ascunziş, ca să se răspândească în lumea întreagă, dacă ar fi avut pe unde să coboare.

Când brontosaurul nu se mai zări, ţinurăm un sfat. Trebuia să continuăm explorarea, căci nu ştiam prea multe ca să as-

tupăm gura tuturor răuvoitorilor din Londra. Profesorul Campbell recunoscuse înfrângerea sa, cu lealitate şi prezentă sufletească. Cezar Browning îşi privi adversarul dela Muzeum cu ochii şăgalnici, dar se feri să facă vreo observaţie deplasată.

John Baxton inaugură sfatul, prin următoarele cuvinte:

— Ne găsim într'o situaţie jenantă, dar aceasta nu trebuie să ne împiedece dela îndeplinirea rolului nostru. Londra va cere dovezi şi aparatele noastre fotografice le vor înregistra...

— Exact, murmură Campbell, am uitat că am luat cu noi aparatele fotografice.

Mary fu prima care se ridică, dându-ne semnalul de plecare. Părea animată de gândul de a împinge explorarea cât mai departe posibil. Ne sculă pe toţi şi ne-am supus cu regret căci eram extenuaţi. Parcă vine să cred că atmosfera din primele epoci ale omenirii nu era asemănătoare cu cea actuală. Remarcăm o diferenţă de presiune asupra membrelor noastre şi sângele nostru circula mai repede, ca şi cum am

fi fost cufundaţi în nişte ape adânci, sub o presiune diferită celei exterioare.

Ne-am ridicat totuşi. Niciunul n'ar fi admis să se înapoieze. In primul rând, deoarece nu ne îndeplinisem mandatul de a dovedi tuturor în Anglia realitatea tezei expuse de Browning.

Amânarăm pentru mai târziu grija de a face un nou pod. Se mai putea doar să descoperim o cale ascunsă de a părăsi platoul. Mergeam alături de Mary, cot la cot. Era o ocazie minunată de a continua confidenţele noastre intime, cari fuseră întrerupte de ultimele evenimente.

Cred că trebuie să scriu aci şi cele mai neînsemnate întâmplări, chiar cele strict personale, fiindcă acesta este singurul mijloc de a scrie impresiile dintr'o călătorie de natura celeia pe care o întreprindeam. Dacă unele detalii, vor apărea ca o desvoltare psihologică a evenimentelor şi nici decum o relatare rigidă a călătoriei, sunt sigur că d. Stokes, primul meu redactor la *Evening Post*, va şti să le taie cu neiniloase foarfece. Dar n'am ce face: îmi lipseşte curajul de a face două descrieri

deosebite, una pentru mine şi alta pentru publicul cititor.

Nu ştiu deasemeni dacă vă puteţi da seama de dificultăţile pe care le întâmpin, când vreau să pun pe hârtie cele ce văd, căci atâtea lucruri ciudate şi atâtea mistere m'au uluit.

Mi se pare că fiecare minut răpit cercetărilor constituie o pagubă ireparabilă. Când stau cu ochii fixaţi asupra hârtiei de scris, mă tem să nu se întâmple ceva în jurul meu pe care să nu-l fi înregistrat. Vreau să văd, să văd orice. Doresc să nu-mi scape nimic şi deaceia redactez articolele mele noaptea, la lumina lămpii electrice şi în timp ce tovarăşii mei dorm.

Dar să revin la Mary. Nu pot uita curajul de care face mereu dovadă şi faptul că a întreprins această călătorie nu dintr'o nevoie de ordin ştiinţific, ci exclusiv din devotament filial.

— Mary, la ce te gândeşti?

Ea îmi răspunse:

— Mă gândesc la bietul meu tată care a călcat probabil pe aceste locuri pe unde mergem şi noi... Ceeace mă împinge înainte

este gândul că voi putea descoperi rămăşiţele lui.

Ea tăcu şi ne continuarăm drumul.

Am luat-o de braţ sub pretext că o ajut să treacă mai uşor un teren pietros. Am mers astfel, încheiând plutonul în fruntea căruia profesorul Campbell se minuna iar sir John Baxton spunea pe ton ridicat că regretă că nu s'a gândit să aducă un tun ca să doboare monştrii antideluvieni.

CAPITOLUL II

Alte animale preistorice

Am făcut cunoştinţă şi cu un Ignanodum. Tot ceeace ştiu este că seamănă cu un taur uriaş. Mi s'a afirmat că este cel mai redutabil animal dintre toţi dinosaurienii. Este bătăuş, crud, nemilos şi ucide fără de regret orice animal care-i iese în cale. Aceste detalii ne-au fost furnizate de Campbell care nu a uitat că este profesor şi, în consecinţă, ne ţinea câte o conferinţă la fiecare haltă.

Intre el şi Browning există o deosebire

categorică şi este uşor de văzut că omul bădăran la aspect este mai simpatic decât profesorul stilat.

Browning pare că gustă din plin viaţa nouă în care ne-am pomenit. In loc să tragă concluzii grăbite, în loc să vorbească după tratatele de preistorie, scrise de oameni cari au reconstituit penibil trecutul omenirei, conducătorul expediţiei noastre se cultivă din tot ce vede.

Ignanodon-ul ne apăru în calea noastră pe neaşteptate. Dormea într'o băltoacă. Nu ne dădu nici o atenţie şi avurăm tot timpul să-i studiem structura. Profesorul Campbell se apropie atât de mult încât, la un moment dat, îl crezurăm în pericol.

Ca toţi dinosaurienii, ignanodon-ul se serveşte minunat de coadă. Printr'o mişcare a coadei fu gata să mâture şi pe profesor. Acesta făcu însă un salt oportun spre noi şi se prăvăli la pământ. Ca o voce, strigarăm cu toţii, ceeace speriă probabil bestia, căci, dintr'o săritură, se găsi pe picioare dar, în loc să ne atace, dispăru în pădure.

Pentru moment, eram scăpaţi, dar oricând se putea ca el să revină.

In timp ce făceam o retragere strategică, avurăm impresia că ne găseam în mijlocul unei lumi periculoase.

Foşnetele continue şi sgomote teribile ne opriră deodată. Urmară urlete, răcnete, strigăte. Eram îngroziţi şi nu mai ştiam ce să mai facem.

Rămăsesem nemişcaţi. Teroarea apăsa asupra noastră. Ne găseam în plin mister, în plin necunoscut. Ce urma oare să vedem? Continuarăm drumul cu greutate şi în curând ne întinserăm pe jos pentru ca să mâncăm.

Bazându-ne pe calităţile de vânător ale lui Baxton şi a mai multor dintre noi, căci cu toţii eram buni ochitori nu am luat cu noi decât foarte puţine provizii, în speranţa că vom întâlni destul vânat.

Ori, după o perioadă de timp, furăm nevoiţi să ne dăm seama că animale de mâncat nu prea mişunau prin aceste meleaguri. In vale, iepurii se întâlneau pretutindeni, în vreme ce pe platou nu se zărea nici urmă.

Concluzia firească era să vânăm brontosauri sau pterodactyli... Dar pentru asta, trebuia găsit un mijloc de a răpune aceste animale... John Baxton ne spuse că niciunul din gloanţele lui explozive nu este în stare să pătrundă carapacea acestor monştri şi îşi blestema neprevederea.

— Ar fi trebuit să-mi iau toate măsurile, mai ales că nu sunt un specialist antideluvian...

Browning îl privi surprins şi replică:

— Un animal rămâne oricând un animal şi n'ai ce pierde trimiţând un glonte...

John Baxton păru jignit:

— Scuză-mă, zise el, dacă te contrazic asupra acestui punct. Uiţi însă că sunt specialist, în vânat de lei şi tigri şi că n'aş fi bun să omor un crocodil.

Evident că faptul de a avea cu noi un om atât de delicat era deadreptul supărător şi începui să cred că marii vânători sunt personagii inutile, de care nu este nevoie într'o expediţie.

Chiar eu fui acela care, a doua zi, furnizai hrană proaspătă trupei doborând cu

o piatră o pasăre care se balansa pe craca unui pom.

Deşi simţeam o repulsie pentru o astfel de hrană, mâncai totuşi cu mândrie în timp ce profesorul Campbell se ciorovăia cu Browning asupra numelui animalului. Ei nu căzură de acord şi adormirăm înainte de a-i fi găsit un nume.

*

* *

Astăzi s'a petrecut un lucru de natură destul de serioasă care merită osteneala unui comentariu.

Ne ridicaşem disdedimineaţă, pregătindu-ne să pornim la drum.

Mary se îndepărtase puţin de cantonament, pentru ca să caute apă. In ciuda înălţimei platoului, isvoarele abundau, îngăduind existenţa unei bogate vegetaţiuni.

Miss White plecase cam de zece minute şi deodată mă simţi cuprins de nelinişte. Văzusem şi pe sir John Baxton părăsind lagărul şi-mi aminti că plecase pe acelaş drum.

Bineînţeles, acest amănunt nu putea să

fie grav şi mă consolam că Mary nu este singură, când, deodată, la dreapta mea, distinsei vocea tinerei. Probabil, că Mary vorbea pe ton ridicat şi extrem de înfuriată, căci altfel n'aş fi putut să o aud.

Am pornit în goană, printre ierburile înalte şi nu întârziai să dau de urma celor două persoane. Mary era în tovărăşia lui sir Baxton şi în prada unei furii nespuse, iar vânătorul părea într'un hal de nedescris.

Cei doi nu mă văzură şi am auzit pe Mary spunând următoarele:

— Vă interzic să vă mai apropiaţi de mine şi, dacă nu vă veţi conforma, voi fi nevoită să cer protecţia unuia dintre cămarazii noştri... ceeace ar fi extrem de ruşinos pentru d-ta.

Baxton bolborosi câteva scuze pe care nu le auzi. Nici fiica lui William White nu-l mai ascultă, căci se îndepărtă, venind în spre mine.

Ea nu fu surprinsă văzându-mă, dar nu-mi răspunse nimic când o întrebai ce se întâmplase. Am insistat, deşi vedeam prea bine că acest interogatoriu o plictisea.

— Am auzit totul, zisei, şi vă stau la dispoziţie.

Ea-mi mulţumi, asigurându-mă că ştie să se apere şi singură, dacă vreodată va fi în pericol.

Din acest moment, totuşi, nu încetai de a supraveghia pe John Baxton, deşi nu credeam pe acest om atât de corect, capabil de un act nepoliticos faţă de tânăra fată. Am hotărât să veghez pentru a descoperi adevărul, fără să pun pe Browning în curent cu ceeace văzusem.

CAPITOLUL III

Primele fotografii

In cursul celei de a patra zi de explorare a platoului, am suferit un asalt neaşteptat. A fost cel mai serios atac şi, în această ocazie, vânătorul John Baxton a ayut ocazia să se întrebuinţeze.

Era pe înserate. In cursul zilei, am simţit în jurul nostru prezenţa unui „ceva" inexplicabil. Foşnetele prin iarbă deveniseră mai dese şi ne temeam de ceva.

Abia aprinsesem focul de noapte când, în faţa noastră, un muget înfiorător despică aerul. Alergarăm la arme pentru a face faţă pericolului, care se preciză sub forma unui ignanodon care înainta spre noi în două picioare, în timp ce cu braţele posterioare, foarte scurte dealtfel, ne ameninţa.

Gâtlejul lui larg deschis era împodobit cu două rânduri de dinţi ascuţiţi iar fălcile se ciocneau făcând un sgomot înspăimântător.

Fără îndoială, avea ceva cu noi, căci se îndrepta spre focul nostru fără grabă, dar cu o siguranţă deconcertantă. In zadar, agitarăm crăci de pom, căci nu i se făcu frică.

Ar fi fost uşor să ne depărtăm din calea lui şi începusem chiar să-mi pun în practică planul, trăgând-o pe Mary în spre tufişuri, când un ordin scurt al lui Browning ne pironi pe loc. Profesorul strigase:

— Să nu se mişte nimeni!

Ne-am supus, aşteptând bestia, cu armele pregătite pentru foc.

Bestia înainta agale. Fiecare din paşii lui însemna însă o diminuare a distanţei

cu circa doui metri. Incă trei sau patru paşi şi va fi lângă noi.

Browning lansă un ordin scurt:

— Baxton va trage primul iar ceilalţi la comanda mea. Unde trebuie să ochim, Baxton?

— Sub gât, zise vânătorul. S'ar putea însă să mă înşel.

Baxton se pregăti. Monstrul făcu încă un pas şi focul de armă porni brusc.

Ignanodon-ul făcu o săritură înapoi şi-l văzurăm, mereu în două picioare, că ne priveşte cu un soiu de curiozitate. Nu părea afectat de rană. La colţul inferior al fălcii, zărirăm o rană uriaşă, de unde curgea un sânge negru şi gros.

Cel puţin astfel ni se păru la lumina focului.

Monstrul legăna capul dela dreapta la stânga şi nu-şi mai amintea probabil ce venise să facă, deoarece în mişcările lui se citea o nehotărâre manifestă. Şi, deodată, se întoarse şi o luă la fugă. Il auzirăm tărându-se greoiu prin junglă — fusese rănit de moarte.

— Vă cer scuze de a nu-l fi ucis, zise

modest, John Baxton, când pericolul fu înlăturat, dar v'am prevenit că nu ştiu să trag decât asupra leilor şi tigrilor.

Noaptea fu relativ calmă. Făcurăm totuşi de gardă cu schimbul. A doua zi, avurăm ocazia să luăm primul clişeu fotografic. Tocmai eşiserăm din această extraordinară pădure. Ne găseam pe un teren stâncos devastat de un cataclism pe care-l ignoram.

Printre stânci, se zăreau siluetele arborilor răpuşi, având triunchiurile şi crengile înegrite. Absolut nici o vegetaţie nu înfrumuseţa locul şi în curând ne găsirăm pe o pistă vulcanică.

In spatele nostru, pădurea forma o linie obscură şi ne aşteptam mereu să vedem năvălind alţi monştri, decât cei zăriţi până atunci.

Totuşi ne temeam mai puţin căci ne găseam pe un teren descoperit. In jurul nostru, sburau pasări întâlnite şi în lumea civilizată. Doborârăm mai multe şi avurăm satisfacţia unei mese copioase.

Spre prânz, un triceratops ne apăru în

cale. Dormea pe o stâncă de bazalt, ce eşea dintr'un lac cu apă neagră.

Până în prezent, nici un triceratops nu se prezentase în calea noastră şi pot spune că-i un animal respingător. Poartă pe frunte şi pe nări trei coarne redutabile iar gâtul îi este protejat de un colier osos. N'aş putea să vă descriu corpul lui, dar este ceva asemănător cu trunchiul unui arbore mişcător. Un crocodil, de o sută de ori mai urât de cât cel întâlnit actualmente.

Monstrul nu ne-a văzut şi nici nu ne-a simţit. Cu această ocazie, profit să spun că animalelor preistorice le lipseşte mirosul.

— Frumoasă ocazie de a lua câteva clişee, remarcă Mary.

Pregătirăm aparatele. Fiecare avea aparatul său şi numai profesorul Campbell nu ştia să se servească de aparatul lui.

— Sper totuşi, zise Browning că onorabilul meu coleg nu va recuza aceste fotografii, după reîntoarcerea noastră la Londra.

Luarăm peste o duzină de fotografii. In

fine, triceratops-ul păru că se trezeşte şi se mişcă pe stâncă, manifestând oarecare teamă.

Prudent, făcurăm câţiva paşi înapoi. Dar uriaşa bestie nu se interesa de prezenţa noastră.

Din lacul negru, răsări un alt animal, un soiu de vas negru, inform şi care răspândi până la noi un miros infect.

Când văzu pe acest monstru, coborî de pe platformă şi-l atacă.

Fu o luptă curioasă, teribilă şi care ne umplu de stupoare. In lumea noastră civilizată, nu ne putem imagina asemenea lupte. Nimic asemănător nu se poate vedea în lumea cultă. Am crezut că visez, văzând cele două blocuri de carne gonindu-se, urmărindu-se, sfâşiându-se. Coarnele lor spintecau cărnurile, iar din gâtlejurile lor eşeau mugete din ce în ce mai slabe pe măsură ce viaţa se epuiza.

Pieriră amândoi şi ne-am apropiat ca să-i contemplăm în agonie. Fu o nouă ocazie de a lua clişee.

Mai asistarăm, după aceia, la numeroase alte lupte şi sunt aproape convins că asta a fost prima virtute a lumii preistorice.

Văzurăm şi alte animale fantastice care niciodată nu ne ameninţau făţiş. Fără de îndoială, noi nu existam pentru aceşti monştri. Ne priveau parcă dispreţuitor şi mişcările noastre nu contau mai mult decât o pietricică rostogolită la picioarele lor.

CAPITOLUL IV

Omul preistoric

BUENOS-AYRES. Noembrie 1925. (Dela trimisul nostru special). — Fără de un accident neaşteptat, notele scrise de mine în cursul expediţiei, vor vedea lumina tiparului. Suntem acum pe bordul unui vapor care ne duce spre Europa şi ne întrebăm cu toţii dacă tot ce am văzut este real.

*

* *

In a doua parte a expediţiei noastre mi-a fost imposibil să mă servesc de maşina de scris. Evenimentele s'au succedat cu o atât de prodigioasă rapiditate şi ne-am găsit deseori în ocazii atât de grave, încât mai

mult m'am gândit la viaţa noastră decât la necesitatea de informare a cititorilor.

Da, trebuie să recunosc că a existat un moment, în cursul acestei expediţii, în care cearta dintre Campbell şi Browning a devenit secundară iar notele mele păreau că se vor încheia cu un masacru general.

Renunţ să vă mai descriu animalele şi luptele văzute. In partea doua a călătoriei noastre există un icident înfinit mai dramatic, fiindcă a pus în cauză viaţa noastră şi fiindcă a fost la un pas de a avea un desnodământ tragic.

Intr'o zi, în timp ce înaintam printr'o cavernă — era, mi se pare, a optsprezecea zi a prezenţei noastre pe platou — ne-am trezit închişi într'un fel de defileu, care părea că nu are nici un locşor de refugiu.

Nu ştiam unde conduce acest defileu şi profesorul Browning ne sfătui să separăm trupa în două, la o răscruce.

— Am impresia, zise el, că pe drumul acesta vom ajunge în curând la un zid, în timp ce pe poteca aceasta s'ar putea să dăm de o eşire. Doar o parte din noi

va porni iar ceilalţi se vor odihni.

Tocmai mă pregăteam să iau cuvântul, când Baxton spuse:

— Ei bine; mergeţi înainte, iar eu rămân aci cu miss White în aşteptarea voastră.

Mary White tresări şi-mi aminti atunci convorbirea surprinsă de mine lângă isvor.

— Dacă nu aveţi nimic de obiectat, propusei eu, voi rămânea eu cu miss White căci trupa noastră nu se poate lipsi de serviciile unui vânător de talia lui sir John, în caz de pericol.

Browning păru că-mi aprobă punctul de vedere dar John Baxton replică:

— Nu este nevoie de prezenţa mea căci animalele acestea s'au dovedit inofensive.

El întovărăşi aceste vorbe de un rânjet care mă supără, dar m'am ferit să ripostez, în prezenţa tinerei dar ardeam de poftă să-l pocnesc.

*

* *

Simţeam că şi el era atins de farmecul tinerei fete şi că-mi era un adversar dacă nu periculos, cel puţin impertinent. Căci de ce să nu vă spun adevărul: iubesc pe

Mary White şi amintirea lui Margaret Patterson este complect ştearsă din memoria mea... Aşa-i viaţa !... Intreprinsesem această călătorie ca să mă acopăr de glorie pentru a cuceri pe miss Patterson şi acum nici nu mă mai gândesc la ea... Nu m'am bătut cu sir John Baxton, căci profesorul Browning interveni şi decise scurt, după maniera lui, că eu voi rămâne cu Mary.

Totdeauna oricine i se supuse. Şi de rândul acesta, ordinele lui fură executate cu docilitate, fără cea mai mică reacţiune de nesupunere.

John Baxton se înclină şi mă lăsă cu Mary la marginea defileului, în timp ce el se îndepărta cu Browning şi Campbell.

Nici noi n'am stat pe loc. Nu ştiu de ce. N'aş putea de altfel să dau o explicaţie valabilă a acestui fapt. Poate că ne-am plictisit de aspectul sinistru al acestei stânci negre pe care nu creştea nici o vegetaţie.

Incercasem să ridic moralul tinerei prin toate mijloacele fără să reuşesc. Mary era decepţionată pentru că nu isbutise să dea de nici o urmă a tatălui ei.

Vorbeam încetişor, ţinând'o de mână şi cred că nu mă înşel, afirmând că ea mă asculta cu plăcere şi că o simţeam tare aproape de mine. In alte circumstanţe, poate că am fi căzut unul în braţele celuilalt, dar actuala situaţie ne opri dela acest pas.

De fapt, eram cu toţii la capătul forţelor şi, de mai multe ori, Browning vorbise de reîntoarcerea noastră.

Sfătui pe Mary să se ridice, ca să cercetăm puţin defileul. Ne odihnisem puţin şi Browning urma să se reîntoarcă abia peste un ceas sau două.

Am înaintat deci agale şi după un sfert de oră am constatat că este inutil de a mai înainta, căci nimic curios nu se prezentase ochilor noştri. Dealtfel, nu făcusem această explorare decât în intenţia de a schimba gândurile tinerei, care acum mi se părea mai veselă.

In momentul în care urma să ne reîntoarcem, văzurăm în defileu o umbră proiectată pe pământ şi care părea că ne pândeşte.

Această umbră aparţinea unei fiinţe vii, căci o vedeam tresărind. Privind'o de mai

aproape, observarăm că are forma unui om... Insă ce mai om!... Un uriaş, cu braţele nespus de lungi, întinse înainte ca şi cum ar fi intenţionat să pună mâna pe noi.

Mary se oprise înspăimântată şi se strânse lângă mine. Făcui un pas înainte, cu puşca în mână.

Deodată, m'am pomenit în faţă cu un monstru care mă domină cu talia lui. Era un om păros, o mare maimuţă, care, într'adevăr, semăna cu fiinţele umane, prin faţa lipsită de păr şi mâinile asemănătoare cu ale noastre.

El se aruncă asupra mea înainte de a fi putut scoate un strigăt şi mă sdrobi la pământ. L'am simţit trecând peste mine şi uriaşul lui picior îmi strivi pieptul. Crezui o clipă, că-mi rupse coastele şi apoi leşinai.

Această maimuţă nu era o gorilă. Fac această afirmaţie deoarece cunosc foarte bine maimuţele. Este dealtfel singura specie de animale pe care am studiat-o şi în această ocazie nu aveam nevoie de lămuririle lui Campbell sau Browning. Acest mon-

stru, repet, nu era o maimuţă, ci un om.

Unul dintre primii oameni de pe suprafaţa pământului, probabil un soiu de pitecantrop, unul dintre strămoşii noştri.

Inainte de a-mi pierde cunoştinţa, îl mai auzi aruncând câţiva bolovani şi urlând furios. M'am gândit la Mary şi făcui eforturi disperate ca să mă ridic şi să strig. Dar nu putui...

Când m'am trezit din leşin, eram tot singur. M'am ridicat în patru labe, apoi în genunchi dar nu mai văzui nici monstrul şi nici pe Mary.

Animalul îmi sdrobise câţiva muşchi, căci simţeam dureri groaznice şi nu mă puteam ţine pe picioare. Mai ales, piciorul drept mă înebunea de durere.

Totuşi înăintai, în căutarea tinerei, îndepărtându-mă astfel mereu de locul de întâlnire cu Browning şi restul trupei. Puteam face altfel? Nu trebuia oare să regăsesc urma monstrului şi a salva pe Mary? Mai speram încă şi făceam toate sforţările ca să înaintez cât mai repede.

Urmărirea dură aproape o jumătate de oră. Din când în când, auzeam un slab

apel al lui miss Whitte şi aceasta îmi dădea curaj. Defileul se îngustase formând o boltă deasupra capului meu şi nu mai vedeam cerul decât printr'o redusă crăpătură. Eram pe drumul care ducea spre o cavernă, probabil sub munte, cavernă pe care o zărisem în cursul dimineţii dar nu o explorasèm.

Şi iată că drumul se lărgi şi traversai mai multe săli circulare, construite în plină stâncă şi din care emana o umiditate desgustătoare.

Deodată, m'am trezit în faţa unui baraj din pietre uriaşe, îngrămădite unele peste altele în formă de baricadă.

Luasem oare pe un alt drum? Cercetai grota şi văzui că nu mai există nici o eşire, în afara aceleia prin care intrasem. Mă reîntorsei la baricadă şi o examinai mai atent.

Atunci remarcai ceva ce nu văzusem la început. Baricada se ridicase şi mai mult, în timp ce căutam o altă eşire. Cineva lucra, prin urmare, de cealaltă parte, fiindcă i se schimbă forma mereu. Am ciulit urechile. De cealaltă parte, am auzit un

sgomot de bolovani mutaţi din loc cu precauţie.

Oare de cealaltă parte a baricadei se găsea o fiinţă inteligentă care ştie să construiască un meterez, conform cu toate legile de apărare?

Strigai din toate forţele:

— Mary!

Am crezut că disting un slab sgomot răspunzând strigătului meu, dar fui acoperit de un muget pe care caverna îl amplifică în sute de ecouri.

Nu mai putea exista nici un dubiu: răpitorul era dincolo iar Mary cu el.

O oroare nespusă mă cuprinse. Suferinţele îndurate până în prezent nu sufereau comparaţie cu cele din acest moment.

Culmea nenorocirei, era că mă găseam de unul singur. Ce bine ar fi fost dacă Browning s'ar fi gândit să mă caute? De ce oare nu lăsasem o notă pe stâncă, indicând drumul pe unde pornisem?

Procedasem cu o uşurinţă de care mi-era literalmente ruşine. Febril, cu capul năucit, am început să înlătur una câte una pietrele de pe baricadă.

Vai! eu nu aveam puterea adversarului meu!... In faţa mea, se găseau blocuri pe care nici nu puteam să le clintesc.

De cealaltă parte, auzeam mereu pe picantrop adăugând noui bolovani la baricadă. Ridica un perete. Un perete cum pot construi numai oameni preistorici, o lucrare ciclopică, pe care nu o puteam distruge.

Fără să mă opresc din lucru, o chemam uneori. Aproape plângeam şi gemeam, dar nu mai distingeam nici un sgomot.

Câtă vreme dură această luptă? Nu pot preciza. Mi s'a părut, totuşi că adversarul meu încetase de a mai construi baricada. Nu mai auzeam sgomotul pietrelor mişcate din loc. Probabil că socotise suficientă lucrarea făcută. Atunci am încercat să suplinesc slăbiciunea mea prin raţionament. Dacă voiam să dau piatră de piatră la o parte, aş fi avut nevoie de mai multe zile pentru ca să izbândesc. Trebuia găsit un alt mijloc. Examinai zidul şi-mi dădui seamă că lucrasem ca un dobitoc.

Adversarul meu acumulase fără de nici o rânduială blocuri de piatră. Dacă isbu-

team să mişc un bolovan de formă rectangulară care se găsea la picioarele mele, o parte din zid s'ar fi năruit.

La această constatare, îmi recăpătai încrederea şi îndreptai toată munca mea spre acel bloc.

Nu mi-a trebuit mai mult de cinci minute pentru a dărâma jumătate din baricadă. Totul se prăvăli într'un sgomot infernal şi abia avui vreme să mă dau înlături pentru a nu fi înmormântat sub bolovani.

Acest succes mă umplu de bucurie şi începui să râd, tot atât de prosteşte ca adineauri când gemusem şi plânsesem. O gaură uriaşă se deschidea în calea mea, prin care vedeam de cealaltă parte a baricadei.

Am năvălit înăuntru şi m'am trezit într'o grotă aproape identică aceleia în care mă găsisem cu câteva clipe înainte, dar care era mai puţin obscură.

Lumina intra abundent printr'o crăpătură uriaşă.

Dacă adversarul meu s'ar fi găsit în această grotă, viaţa mea nu ar mai fi valorat un penny.

Dar omul preistoric nu era acolo. Şi nu o văzui decât pe Mary, întinsă pe pământ având lângă ea un paznic. O maimuţă de talie mijlocie îmi păzea iubita, părând că nu are nici o intenţie răutăcioasă la adresa mea.

CAPITOLUL V

Lupta

Paznicul nu manifestă nici o emoţie când m'am apropiat de Mary. Intinsă într'un colţ, ea părea leşinată. Nu carecumva era moartă. Vedeam figura ei palidă, întoarsă spre perete. Maimuţa pusese laba pe mâna ei şi o veghea ca o infirmieră. M'am apropiat încetişor. Paznicul se uita mereu la mine, fără să se arate înspăimântat. Când pusei şi eu mâna pe Mary, se înfricoşă şi fugi spre fundul grotei.

Tânăra întoarse capul şi un zâmbet îi apăru pe faţă. Am luat-o în braţe, am mângăiat-o şi am îndrăznit să o sărut pentru prima oară.

Eram fericiţi de a ne fi regăsit şi dă-

dusem uitării faptul că nu ne salvasem încă.

Sentimentul tragicei noastre situaţii îmi reveni şi o întrebai:

— Unde este?

Ea îmi arătă cu capul o deschizătură în grotă, opusă celeia prin care pătrunsesem. Privind într'acolo, constatai că maimuţa dispăruse.

Rugai pe Mary să se ridice. Abia putea să se ţină pe picioare şi tremura toată. Fui nevoit s'o iau în braţe şi încărcat cu această dragă povară, încercai să ies din grotă.

Nu făcui însă nici trei paşi. Un urlet mă pironi locului. Omul-maimuţă era în faţa mea, cu paznicul lângă el.

Stătea pe loc, cu braţele întinse, pentru a mă împiedeca să avansez. Nu ştiam ce să fac şi încotro să apuc.

Trebuie să recunosc că ochii lui mici şi vioi mă priveau cu mai multă curiozitate decât răutate.

Părea extrem de surprins găsindu-mă în grotă.

In ciuda situaţiei mele disperate, am re-

marcat că acest om-maimuţă poseda o inteligenţă rudimentară şi că se străduia să-şi explice lucrurile.

Nu puteam să rămân pironit locului. Şi fiindcă un drum îmi era închis, mă hotărâi să apuc pe acela pe unde venea lumina. Făcui un pas... şi încă unul... Apoi continuai să merg fără să fiu oprit. Mai aveam doar trei metri de acoperit ca să ajung la crăpătură, când ceva straniu mă opri.

Monstrul râdea. Râdea deabinelea. Gâtul lui se contracta în hohote spasmotice. Lăcrimi îi curgeau din ochi de atâta veselie.

Nu ştiam ce să cred. Mary mă luase de gât şi nu se uita la brută. Intr'un salt prompt, intrai în crăpătură fără să mă opresc însă de a mă uita mereu la monstru.

El nu alergă după mine, ci liniştit, începu să reconstruiască zidul. Ridică pietrele pe care le prăvălisem şi le punea unele peste altele. Se îngriji chiar să le pună pe o bază mult mai solidă.

Profitând de neatenţia lui, mă grăbi să ies. Mă găsi pe o platformă, la aer liber. Grota se termina acolo iar la picioa-

rele mele se zărea o prăpastie profundă, în fundul căruia şerpuia un defileu.

Abia acum îmi explicai râsul său căci constatai că nu există nici o posibilitate de a părăsi platforma.

Din toate părţile, se ridicau stânci abrupte, pe care o fiinţă umană nu le-ar fi putut escalada. Eram prizonieri, la dispoziţia adversarului nostru.

Lăsai pe Mary jos şi căutai să fac o escaladare, dar, după câteva minute, cu mâinile însângerate şi picioarele julite, renunţai la orice tentativă.

Mary îşi revenise complet. Prostaţia dură rase puţin la această tânără energică. In timp ce cercetam un zid stâncos, ea mă chemă în şoaptă.

Veni lângă ea. Cu degetul, îmi arătă fundul prăpastiei şi defileul care şerpuia la cincisprezece metri sub noi şi deasupra căruia locul nostru de refugiu părea un balcon.

Cu greutate, m'am reţinut să nu strig de bucurie. Văzui tovarăşii noştri cercetând toate unghiurile, în prada unei nelinişte evidente. Ne căutau, fără doar şi poate.

Nu ne fu greu să-i anunţăm că ne găseam

pe platformă. Nu strigai de teamă să nu avertizez pe omul-maimuţă, ci aruncai o piatră în prăpastie.

Piatra căzu la câţiva paşi de Browning care mergea în fruntea plutonului şi cu toţii ridicară capul şi ne văzură.

Prin gesturi, le atrăsei atenţia să nu facă sgomot şi ei înţeleseră.

Prietenii noştri ne descoperiseră dar nu ştiau încă modul cum vor putea să ne ajute ca să scăpăm. Ei, mai vârtos decât noi, nu puteau să escaladeze muntele şi trebuiau să apuce pe drumul pe unde veniseram şi noi.

Îi văzui ţinând sfat şi deodată Browning se ridică şi ne făcu semn să nu ne mişcăm. Atunci se petrecu ceva şi văzui pe Baxton aruncând o frânghie care se prinse aproape de noi. Apoi văzurăm ceva căţărându-se pe frânghie, în salturi repezi, îndreptându-se spre noi.

Nu sunt un om cu prea mult sânge rece căci dacă Mary nu mi-ar fi astupat gura aş fi ţipat cu siguranţă. Recunoscusem pe Jackie micul nostru tovarăş, trimis de Browning cu o frânghie.

Curajosul animal înţelese misiunea încredinţată, căci alerga pe stânci într'o viteză nebună.

De pe piatră pe piatră, maimuţa câştiga mereu teren, apropiind-se continuu de noi.

Infine, Jackie ajunse pe platformă. Luai frânghia şi o prinsei de un vârf de stâncă. Omul-maimuţă, spre marele nostru noroc, nu se interesa încă de noi, fiind mereu ocupat cu ridicarea zidului. Murmurai la urechea tinerei:

— Mary, dă-ţi drumul la vale.

Plină de curaj, ea prinse frânghia şi porni spre fundul prăpastiei unde ajunse în câteva clipe.

Imi venise rândul. Apropiându-mă de frânghie, mă pregăteam să-mi dau drumul. Ceva neaşteptat mă reţinu, şi rămăsei cu un picior pe platformă şi altul în aer.

Omul-maimuţă eşise din grotă şi cu braţul ridicat, mă amenința cu o enormă piatră. Imi ordona probabil să nu mă mişc.

Din vale, cineva îmi strigă şi recunoscui vocea lui Baxton:

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu te mişca!

Rămăsei neclintit cu ochii aţintiţi asupra omului preistoric. O detunătură sgudui cerul şi văzui omul-maimuţă clătinându-se, lăsând mâna jos şi prăvălindu-se cu un geamăt în timp ce maimuţa lui privea îndurerată toată scena.

După câteva clipe, mă găseam lângă prietenii mei şi strânsei călduros mâna lui Baxton.

*

* *

Documentele care pot proba existenţa Lumii dispărute nu ne lipsesc. Fiecare animal a fost fotografiat, până şi omul preistoric.

Profesorul Browning nu era totuşi mulţumit. Nutrea un plan pe care, în cursul unui sfat, binevoi să-l expună.

— Am hotărât să duc la Londra unul din aceste animale preistorice.

Această intenţie formidabilă fu aplaudată de întreaga trupă şi hotărârăm să capturăm pe cel mai impozant dintre dinosaurieni, anume un brontosaur.

Şi acum când ne găsim în largul mării,

trebuie să recunosc că avem în cala vaporului un brontosaur.

Nu l-am prins cu ştiinţa noastră ci mai mult prin noroc. Profesorul Campbell voise să fotografieze un brontosaur care se plimba pe marginea platoului, în apropiere de prăpastie. Animalul s'a înfuriat şi a năvălit asupra profesorului. Acesta s'a dat la o parte şi monstrul preistoric s'a trezit în fundul prăpastiei. N'a murit din cădere ci doar s'a rănit. L'am îngrijit şi după aceia l'am cărat prin junglă legat cu o frânghie. Brontosaurul s'a dovedit inofensiv, însă foarte costisitor. Când am ajuns la Buenos-Ayres nu mai aveam nici o para chioară. Pentru a avea bani de călătorie, am deschis o subscripţie publică şi am expus animalul, ceeace dovedeşte că ştiinţa pentru a trăi trebuie uneori să consimtă şi la acte umilitoare.

PARTEA PATRA

Londra sub teroare

CAPITOLUL I

Conferința

LONDRA. Ianuarie 1926. — Am ajuns cu bine. Astăseară, profesorul Browning va vorbi în marea sală a Muzeului de Geografie. Conferința este așteptată cu vie curiozitate. Se prevede o asistență record. Se ceruseră peste 20.000 invitații și era de scontat că o bună parte din cei cari doreau să asculte cuvântarea ilustrului profesor va trebui să rămână afară.

Din ziua reîntoarcerei, profesorul Browning credincios angajamentelor luate față de mine, nu acordase nici un interview, *E-*

vening Post fiind ziarul care se bucura de exclusivitatea întâmplărilor din Lumea dispărută.

Conferinţa se va bucura de un cadru festiv. Conferenţiarul va fi înconjurat de cei care au participat la expediţie şi va vorbi despre toate întâmplările ciudate de pe platoul misterios.

Brontosaurul adus la Londra se găseşte depus la grădina zoologică şi cu începere dela 10 Ianuarie va putea fi vizitat în schimbul modestei sume de un schilling.

* *

Orele nouă şi jumătate seara.

Profesorul Browning şi-a început conferinţa. Apariţia lui pe estrada Muzeului de Geografie a fost salutată cu aplauze frenetice. Trecură mai bine de cinci minute până să se restabilească liniştea.

Conferenţiarul desvoltă în mijlocul unei respectuoase tăceri întâmplările cu şi fără haz ale expediţiei. Ajunsese la prima apariţie a brontosaurului, când unul dintre uşieri, nerespectând consemnul, se apropie

de profesor, îl întrerupse din vorbă şi îi şopti ceva la ureche.

Asistenţa văzu imediat că profesorul se îngălbeni şi trânti pe masă un pumn formidabil. Apoi părăsi estrada, pronunţând cuvinte neinteligibile.

Urmă un tumult nemaipomenit. Imediat numeroşi spectatori vorbiră de „bluff" şi şarlatanie. Mulţimea a fost şi este bănuitoare. Totdeauna este de părere că oamenii încearcă să o inducă în eroare, să o păcălească.

Cei de pe estradă eram cu toţii neliniştiţi. Nu ştiam ce să credem.

M'am apropiat de portarul care vorbise lui Browning şi-l întrebai:

— Ce s'a întâmplat, Bowell?

Omul se bâlbâi şi mai mult mort decât viu îmi spuse:

— Monstrul a evadat din grădina zoologică.

Am sărit ca fript şi am luat-o la goană pe străzile Londrei.

Imi dădui imediat seama că Londra este pe punctul de a fi cuprinsă de nebunie. Toţi oamenii fugeau cuprinşi de groază.

Ei ştiau cumplitul adevăr. Ei ştiau şi le era frică.

Teroarea se abătu asupra oraşului. O teroare exagerată oarecum, însă justificată.

Intâlni brontosaurul aproape de Trafalgar Square.

Monstrul înainta cu calmul cu care ne obişnuise în repetatele lui plimbări pe platou.

Trebuie să spun că mergea liniştit prin mijlocul străzii şi capul lui ajungea la înălţimea unei case cu trei etaje. Nu părea deloc înspăimântat.

Strada era pustie iar Browning nu se vedea.

Auzi în depărtare claxonul pompierilor care veneau în spre noi. In curând, maşinile trecură de mine şi comandantul pompierilor ordonă atacarea monstrului.

Incercară să-l prindă stropindu-l cu apă. Efectul fu rapid dar nu cel prevăzut. Monstrul speriat şi vexat probabil de acest tratament înjositor, se îndreptă în spre maşini.

Fu ceva groaznic. Pompierii nu avură timp să fugă şi o parte dintre ei muriră striviţi

sub picioarele uriaşului animal, care mătură totul în cale cu teribila-i coadă. Apoi năvăli asupra caselor, dărâmă ziduri şi înfine obosit se reîntoarse îndreptându-se spre coloana lui Nelson.

La intrarea unui teatru, întâlni mulţimea spectatorilor care se îngrămădea la eşire. Puţini scăpară iar ceilalţi fură măturaţi de nemiloasa coadă.

Apoi brontosaurul schimbă din nou direcţia şi coborî spre Tamisa. Găsi drumul pustiu şi făcu puţine stricăciuni pe acest traseu. Podul Londrei se întindea înaintea lui. Porni pe el şi se opri la mijloc, curios ca un copil, ca şi cum Tamisa îi oferea teren de gândire.

Il vedeam legânându-şi capul şi privind curios apele fluviului.

In acel moment, o mână îmi strânse braţul în timp ce o voce răguşită mă întrebă?

— Sunt multe pagube, Mallory? Răniţi şi morţi?

Era Browning, într'un hal de nedescris, cu părul vâlvoiu.

— Nu voi putea supravieţui unei asemenea lovituri, murmură el.

Imi dădui seama că profesorul este în culmea desnădejdii şi mă hotărâi să nu-l las de sub supravegherea mea.

Pe pod, brontosaurul se aplecase prea mult peste parapet şi, brusc, căzu în apă. Il văzurăm pornind într'o viteză uluitoare, mai iute decât marile vapoare transcontinentale.

In câteva clipe dispăru în depărtare.

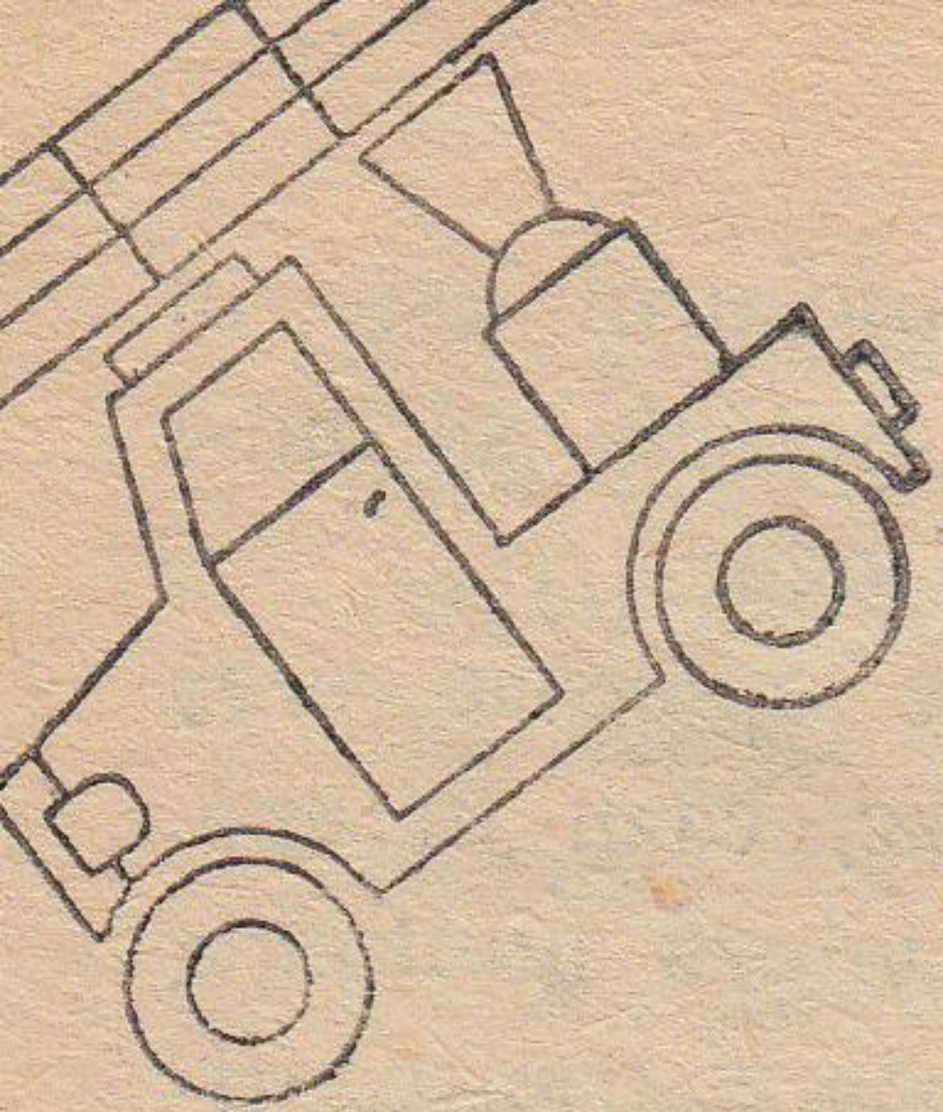

Epilog

Nu mai sunt multe de povestit. Au trecut cincisprezece zile dela senzaţionala evadare a brontosaurului.

S'a pierdut în ocean? A poposit pe vreun ţărm sau s'a reîntors pe platoul Lumii dispărute? Nimeni dintre noi nu ştie.

Monstrul nu a făcut mari stricăciuni şi în scurtă vreme Londra şi-a regăsit aspectul obişnuit. Campbell scrie o mare carte asupra celor văzute iar Baxton a plecat spre Indii.

Cezar Browning şi-a revenit prompt şi se bucură de consideraţia întregii Anglii. Locuim împreună. Am uitat să vă spun că miss Mary White a devenit soţia mea iar profesorul mi-a fost naş la cununie.

Am uitat ceva, pentru a termina această povestire.

Acum două zile, am primit o invitaţie de nuntă. Provenea dela miss Margaret Patterson care-mi anunţa căsătoria ei cu un fabricant de conserve din Manchester, puţin cam burtos şi tare chel.

Viitorul ei bărbat nu s'a acoperit de glorie, ci de bani, ceeace probabil reprezintă una şi aceiaş pentru fosta mea candidată.

Sic transit gloria mundi...

— S F Ă R Ş I T —

În numărul viitor al COLECȚIEI RO-MANELOR DE 15 LEI va apare o lucrare excepțională:

„EU, VODA LUPȘA, CLASA IV-a B"

de d. MIRCEA STREINUL

care a obținut în anul 1939 premiul pentru roman „I. Al. Brătescu-Voinești", oferit de Ministerul Educației Naționale prin Societatea Scriitorilor Români.

„EU, VODĂ LUPȘA, CLASA IV-a B" e romanul unui elev de liceu. Personagiile evoluiază în cadrul fantastic al Cernăuților, „orașul dintre neguri", pe valea Prutului și între bufnițele și ruinele Weinberg-ului, oferind cititorilor cele mai emoționante peisagii romanțate. Gherasim, Aglăița, Silvestru și Lupșa Vodă, Ion Bălașa, domnul Umbră și... turbinca lui Ivan își poartă, fiecare cu steaua sa, destinul prin paginile acestei cărți, care începe la miezul nopții, într'o mărunță și apăsătoare ploaie de toamnă, pe terasamentul cantonului c. f. r. păzit de fanarul acarului Gherasim Vodă.

Orele 0.12. Acceleratul de Bucureşti intră vijelios în gară. Deodată, frânele scrâşnesc, scântei albăstrui sar de sub roţile celor două locomotive. Cineva s'a aruncat sub monstrul de fier, ca să moară sfârtecat de el. De sub lumina palidă a unui felinar, Lupşa Vodă priveşte cu ochi tulburi de groază sângele amestecat cu ploaia de Septembrie. Par'c'ar simţi şi-asupra propriilor umeri apăsarea unei ameninţări şi dojana lui Gherasim, tatăl său, abia reuşeşte să-l smulgă din coşmar.

„EU, VODĂ LUPŞA, CLASA IV-a B" îmbină în chipul cel mai natural fantasticul, realul şi umorul. Şotiile, aventurile şi visurile copiilor sunt redate cu multă vioiciune.

Finalul romanului încheie cutremurător caleidoscopul familiei Gherasim Vodă. O noapte de vifor cumplit, prin care Lupşa aleargă cu pumnii strânşi, cu ochii aţintiţi spre cer, către împlinirea destinului său, epilogheazâ acest roman puternic, în care autorul fixează atâtea tipuri de rară autenticitate şi pitoresc.

Pentru calităţile lui literare şi acelea de

conținut, romanul „EU, VODĂ LUPȘA, CLASA IV-a B" e sortit să devină un mare succes.

Editura „DANUBIA" nu va precupeți nici un sacrificiu pentru a prezenta în optime condiții tehnice această lucrare, care va fi podoabă în orice bibliotecă.

Tipografia „Danubia", Str. Dr. Istrate 10

La 15 Mai

în colecţia romanelor senzaţionale Apare No. 3, intitulat

Misterele Atlanticului

de valorosul scriitor francez M. A. DASERGUES

O superbă aventură în Oceanul Atlantic, care întrece în intensitate dramatică cunoscuta lucrare

ATLANTIDA

a lui PIERRE BENOIT

Colecţia Romanelor Senzaţionale va mai publica:

LINIA ROŞIE

de O. SCHSSGALL

MATRICOLA 33

de ANTOILE BOUCARD

Spaima Deşertului

de CARL MAY